

A TISZÁNINNENI EV. REF. EGYHÁZKERÜLET

1883. szeptember 24.. 25-ik napjain

UNGVÁRON TARTOTT ŐSZI KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE

BÁLINT JÓZSEF,

egyházkerületi főjegyző.

SÁROSPATAK.

NYOMTATTA STEINFELD BÉLA, A REF. FŐISKOLA BETŪIVEL.

1883.

*A tiszáninneni ev. ref. egyházkerület 1883. évi szeptember hó 24., 25-ik napjain
Ungváron tartott őszi közgyűlésének*

J E G Y Z Ő K Ö N Y V E.

A tiszáninneni ev. ref. egyházkerület őszi közgyűlése megtartatott Ungváron, 1883-ik évi szeptember hó 24., 25-ik napjain. Elnökök: *Kun Bertalan*, püspök és ifjabb báró *Vay Miklós*, alsözempléni egyházmegyei, mint hivatalkorra nézve legidősebb gondnok urak.

Jelen voltak mint képviselők:

Az abauji egyházmegyéből: Fodor Pál, esperes; *Veress Sámuel*, *Idrányi Ferenc*, papi; *Meczner József*, világi tanácsbírák.

Az alsóborsodi egyházmegyéből: Bornemisza József, esperes; báró *Vay Béla*, egyházmegyei gondnok; *Futó Sámuel*, *Tóth Dániel*, papi tanácsbírák; *Maklári Károly*, egyházmegyei főjegyző.

A felsőborsodi egyházmegyéből: Debreczeni Gábor, esperes; *Ragályi György*, egyházmegyei gondnok; *Takaró József*, papi; *Fekete József* és *Losonczy Károly*, világi tanácsbírák.

A gömöri egyházmegyéből: Nagy Pál, esperes; *Csider Károly*, helyettes egyházmegyei gondnok; *Szentpétery Sámuel*, papi; *Farkas Ábrahám*, *Tornallyai Zoltán*, világi tanácsbírák és *Kovács László*, egyházmegyei főjegyző.

Az alsözempléni egyházmegyéből: Kopré Ferenc, esperes; ifjabb báró *Vay Miklós*, egyházmegyei gondnok. *Terhes Barna*, *Keresztúry József*, *Zombory Gedő*, papi; *Dr. Lengyel Endre*, *Pilissy Ferdinánd*, világi tanácsbírák.

Az ungi egyházmegyéből: Szabó András, esperes; *Kovács Károly*, egyházmegyei gondnok; *Makkay Dániel*, *Szabó József*, papi; *Szomráky István*, *Horváth Dezső*, világi tanácsbírák; *Orémus Dániel*, egyházmegyei főjegyző.

A felsözempléni egyházmegyéből: Kálniczky János, esperes; *Böszörményi Károly*, egyházmegyei főjegyző.

A tornai egyházmegyéből: Lükő Géza, egyházmegyei gondnok; *Vajányi Lajos*, papi; *Vécsey József*, világi tanácsbírák.

A sárospataki főiskola részéről: Radácsi György, akadémiai; *Molnár Lajos*, gimnáziumi igazgatók; *Zsindely István*, gazdasági választmányi elnök; *Németh László*, jogigazgató.

Jegyzőkül: Bálint József, egyházkerületi fő-, *Mitrovics Gyula*, al-, papi; *Debreczeni Bertalan*, világi főjegyző.

Ezeken kívül nagyszámú egyházi és világi hallgatóság.

1. A gyűlés kitűzött napjának reggelén, harangjeladásra istenitiszteletra gyűlvén össze a templomba a hívek és gyűlési közönség: a szokásos éneklés és imából álló reggeli istenitisztelelet megtartatott; melynek alkalmával maga püspök úr kenetteljes buzgó imában kérve úgy a napi élet közteendőire, mint elkezdendő köztanácskozásunkra Isten gyámolító segedelmét; ennek végeztével a jelen voltak, az evégett kijelölt helyiségben jelentékeny számban egybegyűlvén:

ott a közgyűlés, püspökünk szívélyes üdvözlése mellett, legott megnyitottnak mondatott ki.

2. Az elnökség jelentvén főgondnokunknak, főleg a kevés napokkal ezelőtt megtartott egyetemes konventre tett utazásával együtt járó lelki és testi fáradozásai által okozott törődöttsége miatti meg nem jelenhetését:

Ez sajnós tudomásul, de teljes megnyugvással vétetett.

3. Ezáltal pedig a világi elnökség helyettesítésének szüksége is előállván:

arra ifjabb báró Vay Miklós, alsózempléni egyházmegyei, mint hivatalkorra nézve legidősebb gondnok kéretett föl; ki is a fölkérésnek engedve, a társelnöki széket a közgyűlés által szívélyesen üdvözöltetve, legott el is foglalta.

4. A képviselők meghívó-levelei felmutattatván,

azok igazolttakul tekintettek:

5. Komáromy László, az abauji egyházmegye gondnoka, elmaradását, beküldött hivatalos jelentésében, alispáni hivatala elodázhatlan teendői által lett hivatalos elfoglaltatásával igazolván:

Mentségének elfogadása mellett, jelentése tudomásul vétetett.

6. Elnöklő püspökünk röviden megismertetvén a folyó évi szeptember hó 12—16. napjain, Kolozsváron megtartott egyetemes konvent nagyobb fontosságú határozatait, ennek alkalmából Lükő Géza, a tornai egyházmegyének gondnoka, indítványozta, hogy miután mindinkább közeledik azon idő, amelyben középiskoláinkat, az országos törvények értelmében kell lehetőleg berendeznünk, nehogy e tekintetben elkéssünk, már most szükséges a kellő intézkedéseket és előkészületeket megtennünk, oly irányban, hogy az egyházkerület hatósága alatt levő középiskolákra vonatkozólag szereztessenek be azon adatok, melyek hű képét tárván elő azok anyagi állásának s rendelkezése alatt álló erejének, egyúttal azt is feltűntetnék: melyek azoknak a közeljövőben legsürgősebb szükségsei s mennyi s milyen mérvű segélyezésre lenne szükségük, hogy azon színvonalig emeltessenek, melyet az országos törvények felekezeti középiskoláinkra nézve is megszabnak.

Ez indítvány egyhangulag elfogadtatván, püspök elnöklete alatt, egy küldöttség neveztetik ki, megbízatván, hogy a szükséges adatokat az illető középiskolákra vonatkozólag beszerezvén, legközelebbi tavaszi közgyűlésünk elé adjon kimerítő előterjesztést afelől: milyen anyagi erővel rendelkeznek egyházkerületünk kormányzása alatt álló középiskoláink; lehetne-e s mimódon fokozni mostani erejüket s általában is feltárván legégetőbb szükségüket, tegyen javaslatot azon módokra nézve is, amelyek útján azok legcélszerűebben fedezhetők. A küldöttség tagjaiul püspök úr elnöklete mellett Ragályi György, báró Vay Béla, Hegedűs László, Csider Károly, Szentpétery Sámuel, Fejes István, Mitrovics Gyula s az illető középiskolák igazgatói neveztetek ki.

7. A folyó évi nyári közgyűlésünk jegyzőkönyvének 15-ik pontjára vonatkozólag, a megelőző konvent jegyzőkönyvének 75. pontja értelmében, az egyházkerületek, illetőleg egyházmegyék föl lévén híva, hogy a kebelökben létező nyugdíjintézetek állásáról kellő adatokat s kimutatásokat terjeszsenek elő, valamint a jegyzőkönyv 16-ik pontjában arra nézve is kimutatások kívántatván, hogy vannak-e

és mily számban kebelőkben országos nyugdíjt nem élvező tanítók, s mily korúak és helyzetűek: azokra nézve az elnökség jelenti, hogy mindezen adatok az egyházmegyékből már kezeihez jutottak, s általa annak idejében a konvent elé föl is terjesztettek.

Ez azon megjegyzéssel vétetett tudomásul, hogy amennyiben azon beadatott kimutatások és adatokba némi hiányok s téves bejegyzések is jöhettek be, ezeket, ha azok későbbben is fölfedeztetnének, az egyházmegyék esetleg mindannyiszor püspöki hivatalunkhoz azonnal terjeszszék föl.

8. Folyó évi tavaszi gyűlésünk jegyzőkönyvének 69-ik pontját illetőleg, azon kérdés fölött, hogy minő jog engedhető meg az egyházközségi életben előforduló választásoknál — mint aminők presbyteriumi tagok, gondnokok és lelkészválasztás — az oly tanároknak vagy iskolatanítóknak, kik fel voltak mentve az egyházi adó fizetésétől, azon joguk épentartása mellett, melynélfogva a legújabb törvények értelmében megfelelő számú képviselőt választhatnak saját körükből a presbyteriumba. Az erre véleményadással megbízott küldöttség jelentése ez ideig be nem jött.

Ugyanazon küldöttség véleményes jelentéstételre szorgalmaztatik.

9. Tárgyalás alá vétetett az 1882-ik évi, novemberben, Sárospatakon tartott rendkívüli közgyűlés 19. számú határozatával kiküldött bizottság által beterjesztett s a folyó évi tavaszi közgyűlés 60. számú jegyzőkönyvi pontjában közölt szabályrendelet-javaslat az „egyházi törvény III. részében szabályozott lelkészválasztási törvény életbeléptetése tárgyában“ az egyházmegyéknek erre adott véleményeivel együtt.

Ezen javaslat némi csekély módosítással elfogadtatván, az ezennel kötelezőnek kimondott szabályrendelet végleg megállapított szövege következőleg vétetik jegyzőkönyvbe.

Szabályrendelet az egyházi törvény III. részében szabályozott lelkészválasztási törvény életbeléptetése tárgyában.

I. Az egyházközségek osztályozása.

1. A tizáninneneti ev. ref. egyházkerületben levő összes egyházközségek, a lelkészi jövedelem aránya szerint, 4 osztályba soroztatnak. (Egyh. törv. 187. §.).

2. Első osztályba soroztatnak azon egyházak, melyekben a lelkészi jövedelem az 1100 forintot meghaladja.

Második osztályba tartoznak azon egyházak, melyekben a lelkész jövedelme 900 frttól 1100 frtig terjed.

A harmadik osztályba soroztatnak azon egyházak, melyekben a lelkészi jövedelem 700 forinttól 900 forintig terjed.

A negyedik osztályt képezik azon egyházak, amelyekben a lelkészi jövedelem a 700 frtot nem haladja meg.

3. A lelkészi jövedelmek hiteles kiszámítását az egyházmegyék saját hatáskörükben eszközlik. Munkálataikat beterjesztik az egyházkerületre. Az egyházkerület aztán a beérkezett munkálatok alapján az egyházkerület összes egyházait a fennebbi kulcs szerint osztályozza, s erről készített kimutatását egy példányban az egyházmegyékhez leküldi, egy példányban levéltárában őrzi meg.

A végleg megállapított osztályozás az egyházkerület jegyzőkönyvébe beiktattatik s ezáltal kihirdettetik.

4. A lelkészi jövedelem kiszámításánál tekintetbe veendő mindazon jövedelem, melyet a lelkész akár készpénzben, akár terményekben chartaszerűleg élvez; az ingatlan birtok mennyisége s illetve azon átlagos jövedelem, melyet a lelkész ezen ingatlanokból élvez; azon szolgálmányok, melyeket természetben híveitől nyer, stola jövedelme.

Mindezen javadalmak pénzértékben teendők ki.

A pénzérték megállapításánál figyelembe veendők a helyi viszonyok.

Levonásba hozandók a jövedelem kiszámításánál mindazon terhek, melyeket a lelkész viselni köteles.

Az évi átlagok kiszámításánál 10 évi középarány veendő.

A természetbeni lakás a jövedelembe nem számítatik.

5. Az egyházak osztályozása, ha abban hiány mutatkozik vagy a lelkészi fizetések időközben változnak, az egyházmegye felterjesztésére, az egyházkerület által, a fennebb megállapított módon bármikor kiigazítható. Annak egészben való átnézése és kijavítása pedig minden 10 évben mulhatatlanul eszközözlendő.

II. A pályázati képesség megállapítása.

1. A negyedik osztályba sorozott egyház lelkészi állomására jogositva van pályázni minden lelkész és minden olyan segédlelkész, aki a lelkészképesítő vizsgát jó eredménnyel letette.

2. Harmadik osztályú egyház lelkészi állomására pályázhat minden lelkész, aki mint rendes lelkész már két évig hivataloskodott, s ezen idő alatt erkölcsi tekintetben magát feddhetetlenül viselte; továbbá minden oly segédlelkész, aki a második vagyis lelkészképesítő vizsgát kitűnő eredménnyel tette le, s aki már az első vizsga letételétől számítva 4 éven át mint segédlelkész működött és magát ezen idő alatt feddhetetlenül viselte; végre azon segédlelkészek, akik kitűnő oklevéllel nem bírnak ugyan, de az első vizsga letételétől számítva mint segédlelkészek már 7 éven át hivataloskodtak, s magukat ezen idő alatt feddhetetlenül viselték.

3. Második osztályú egyház lelkészi állomására pályázhat minden lelkész, aki mint rendes lelkész 6 éven át működött s ez idő alatt magát erkölcsileg feddhetetlenül és kifogástalanul viselte; továbbá az oly rendes lelkészek, akik mindkét lelkészi vizsgáról kitűnő bizonyítvánnyal bírnak, vagy akik magasabb tudományos képzettségüknek irodalmi munkásság által jelét adták, vagy egyházi közpályán sikerrel működtek, avagy az egyház gondozásában kitűnő sikert értek el, ha mint rendes lelkészek már 3 évig voltak alkalmazásban; végre a segédlelkészek közül azok, akik mindkét vizsgájukat kitűnő osztályzattal tették le és ezenkívül legalább egy évig külföldi egyetemet látogattak, ha mint segédlelkészek már 5 évig működtek.

4. Első osztályba sorozott egyház lelkészi állomására pályázhat minden lelkész, aki mint rendes lelkész már legalább 10 évig működött, ha ez idő alatt magát erkölcsileg feddhetetlenül és kifogástalanul viselte; továbbá minden oly rendes lelkész, aki mindkét lelkészi vizsgáról kitűnő bizonyítvánnyal bír, vagy aki magasabb tudományos képzettségének irodalmi munkásság által jelét adta, vagy egyházi közpályán sikerrel működött, avagy az egyház gondozásában kitűnő sikert ért el, ha mint rendes lelkész legalább 5 évig szolgált; végre a theologiai tanárok, ha ily minőségükben legalább 5 évig hivataloskodtak.

A gimnáziumban működő vallásitanítók (catecheták) és lelkészi képesítéssel bíró gimnáziumi tanárok, a rendes lelkészekkel egyenlő pályázati képességgel bírnak, kötelesek azonban szükség esetén lelkészi szolgálatokat is teljesíteni.

Fegyelmi vétségek esetén mindig az ítéletben állapítandó meg azon idő, amelynek tartamára a fegyelmi büntetés, a fegyelmileg fenytett lelkész, segédlelkész vagy tanár pályázati képességét felfüggeszti.

III. A pályázat, annak módozata és kihirdetése.

1. Pályázatra csak oly egyének bocsáthatók, akik a II. fejezetben meghatározott minősítéssel bírnak. A kellő minősítvény nélkül pályázók pályázati kérvényei a lelkészjelölő-bizottság által visszautasíttatnak.

2. A pályázatot az egyházmegyében az esperes, az egyházkerületekben hírlapok útján a püspök hirdeti ki (191. §.).

3. A kihirdetésben világosan kifejezendő az, hogy a betöltendő egyház melyik osztályba tartozik, mennyire megy a lelkészi fizetés készpénzben, terményekben, földekben, szolgálmányokban; kihez s mily határidőig adandók be a pályázati folyamodványok?

4. A pályázati határidőt a püspök és esperes egyetértve határozzák meg. A pályázati határidő 40 napon túl nem terjedhet.

5. A jogosult pályázók, minősítésüket, illetve a kihirdetett egyházra pályázati jogosultságukat, egyházi előjáróiktól szoros igazsággal kiállított erkölcsi és szolgálati bizonyítványaikkal és lelkészi oklevelükkel bizonyítják.

Ennélfogva az esperesek utasíttatnak, hogy az egyházmegyében szolgáló minden lelkésről és segédlelkésről egy minősítvényi könyvet vezessenek, következő rovatokkal: a lelkész, illetve segédlelkész neve, születési ideje és helye; a hittani tanfolyamról szóló bizonyítványaiban foglalt általános osztályzat; az első és második vizsga letételi ideje; a lelkészi hivatalba való belépés ideje és a közszolgálat minősége; végre erkölcsi minősítvénye.

Ezen minősítvényi könyv kivonatát a pályázó az esperestől kivenni s pályázati kérvényéhez csatolni köteles.

6. A pályázati kérvények mindig az espereshez adandók be.

7. Kitézött határidőn túl pályázat nem fogadtatik el.

IV. Kijelölés (Candidatio).

1. A kijelölő-bizottság, az esperes vagy helyettesén, mint elnökön kívül 6 tagból áll, kik közül 3 rendes és ugyanannyi póttagot — és pedig két-két világi, egy-egy lelkészi tagot — az egyházmegyei tanácsbírák közül, az egyházmegyei közgyűlések alkotó tagjai titkos szavazattal, viszonylagos szótöbbséggel egy évi időtartamra választatnak; 3 tagot pedig minden alkalommal azon egyházközség presbyteriuma választ titkos szavazatának általános többségével, melyben a lelkészi állomás választás útján betöltendő.

2. A presbyterium választottjainak nevei, jegyzőkönyvi kivonaton azonnal tudomására hozandók az esperesi hivatalnak.

3. A kijelöléstől számított 3 hét alatt a választásnak multhatatlanul meg kell történni.

Ha a kijelöltek többsége visszalép, újabb kijelölésnek van helye, mely esetben is a kijelölés és választás közötti 3 heti időköz szigorúan megtartandó.

4. Amely anyaegyházhoz több társ-, leány- és fiókegyházközségek tartoznak, ott az összes presbyterek együttes ülésében kell történni azon 3 tag megválasztatásának, kik a választó egyházközséget a kijelölő-bizottságban képviselik.

V. Lelkészválasztási intézkedések.

1. Az egyh. törv. III. rész III. fejezete részletesen intézkedvén a lelkészválasztás- és meghívásról: a lelkészválasztás a törvényben előírt módon hajtatik végre, s érészben részletes intézkedés szüksége nem forog fenn.

2. Az egyházi törvény 195. §. második bekezdése értelmében, a társ-, leány- és fiókegyházak lelkészválasztási joga akként szabályoztatik, hogy ott, ahol a társ-, leány- és fiókegyhá-

zakban a családfők egyénenként folynak be a lelkész fizetésébe, minden fizető családfő egyenlően szavaz az anyaegyház híveivel; ahol pedig az egyházközség csak bizonyos fixum fizetéssel járul ahoz, ott az egyházmegye van jogosítva az anya-, társ-, illetve leány- és fiókegyházak meghallgatásával, különleges viszonyaik tekintetbevételével, minden egyes ily egyházra megállapítani azt, hogy a társ-, leány-, avagy fiókegyházak hívei mily arányban és módon folynak be a lelkészválasztásba.

3. Az egyházi törvény 199. §-a a választási szabályoknak a választást vezető küldöttek által való felolvasását rendelvén: felolvasandók a 199., 200., 201., 203. §§-ok, mint amelyek szorosán vett választási szabályokat tartalmaznak.

VI. A lelkész belépése az egyházba.

1. A lelkészválasztás az egyházi törvény 195—211. §§-aiban meghatározott mód szerint végrehajthatván, ha a lelkész az egyház meghívását elfogadja és abban megerősítetik: lelkészi állását a kitűzött időben elfoglalja s az esperes vagy megbízottja jelenlétében ünnepélyesen beköszön.

Ez alkalommal az esperes vagy megbízottja, a lelkészlakban az adminisztrátor-lelkész és a presbyterium jelenlétében átadja és gondjaira bízva a lelkésznek a templom és egyház ládája kulcsait, az egyház pecsétnyomóját, az anya- és jegyzőkönyveket, az egyház levéltárát, szent edényeit; ezen átvételről készített leltár az átadók és az átvevő lelkész által aláíratik s az egyház ládjában elhelyeztetik.

10. A fennebbi szabályrendelet III. részének 5-ik pontjában körülírt minősítvényi könyv kinyomatása szükségesnek találtatván:

a kinyomatás elrendeltetik s ennek eszközzésére püspökünk kéretik fel.

11. Tavaszi közgyűlésünk, 61. számú határozatával, elrendelvén azt, hogy a lelkészi jövedelmek hiteles kiszámítása az egyházmegyék által már most eszközöltessék:

az egyházmegyék által beterjesztett hiteles kimutatások összeállítása Kovács Károly, Debreczeni Gábor, Pilissy Ferdinánd, Fekete József, Tóth Dániel és Béki Sámuel tagokból álló küldöttségre bízott. Ezen küldöttség, beadott jelentése alapján, a fennebbi pontban megállapított szabályrendelet 1-ső rész 3-ik pontja értelmében, az egyházkerület összes egyházai következőleg osztályoztattak:

I-ső osztályba soroztattak.

Az abauji egyházmegyéből: Kassa.

Az alsóborsodi egyházmegyéből: Átány, Tiszanána, Poroszló, Mezőkeresztes, Cserépfalu, Böcs, Heőpapi, Zsolca, Szederkény, Igrici.

Az alsőzempléni egyházmegyéből: Cigánd, Megyaszó, Tisza-Lúe, Hernád-Németi, Kesznyéten, Sárospatak, Harkány, Karád.

A felsőborsodi egyházmegyéből: Sajó-Szentpéter.

A felsőzempléni egyházmegyéből: S.-a.-Ujhely.

A gömőri egyházmegyéből: Hanva, Pelsőc, Rimaszombat (az első papság), Jánosi.

A tornai egyházmegyéből: — — —

Az ungi egyházmegyéből: Eszeny, Nagy-Dobrony, Ungvár.

II-ik osztályba soroztattak.

Az abauji egyházmegyéből: Szikszó (mind a két lelkészi állomás), Alsó-Vadász, Szina.

Az alsóborsodi egyházmegyéből: Ároktő, Diósgyőr, Geszt, Sajó-Keresztúr, Miskole (mind a három lelkészi állomás), Noszvaj.

Az alsózempléni egyházmegyéből: Sajó-Hídvég, Szentes, Láca, Tisza-Tokaj.

A felsőborsodi egyházmegyéből: Boldva, Visnyó, Vámos, Ecseg, Hangács-Nyomár, Velezd, Varbó.

A felsőzempléni egyházmegyéből: — — — —

A gömöri egyházmegyéből: Balog, Serke, Berzété, Kelemér, Tornallya, Putnok.

A tornai egyházmegyéből: — — — —

Az ungi egyházmegyéből: Záhony.

III-ik osztályba soroztattak.

Az abauji egyházmegyéből: Szeszta, Szepsi, Szala, Regmec, Onga, Aszaló, Toronyos-Németi, Nyíri, Abaujvár, Gönc.

Az alsóborsodi egyházmegyéből: Eger-Lövő, Emőd, Gelej, Harsány, Kis-Tokaj, Maklár, Mező-Csát (mind a két lelkészi hivatal), Nagy-Mihály, Nemes-Bikk, Ond, Palkonya, Sály, Szirma, Tisza-Keszi, Tisza-Oszlár, Tisza-Tarján, Tisza-Valk, Zsérc.

Az alsózempléni egyházmegyéből: Csanáros, Karcsa, Tarcal, Kis-Kövesd, Erdő-Bénye, Ricse, Szomotor, Tállya, Nagy-Géres, Liszka, Őrös, Gesztely, Pthrügy, Tárkány, Báj, Semjén, Vajdácska.

A felsőborsodi egyházmegyéből: Bábony, Bánfala, Bánhorvát, Dédes-Tapolcsány, Disznós-Horvát, Sajó-Kaza, Sajó-Kazinc, Lak, Felső-Nyárád, Parasznya, Radistyán, Szilvás.

A felsőzempléni egyházmegyéből: Deregnyő, Bodzás-Újlak, Lasztomér, Jesztreb.

A gömöri egyházmegyéből: Harmac, Simonyi, Zádorfala, Zeherje, Alsó-Szuha, Rimaszombat (2-ik papság), Vály, Zsíp, Runya, Rimaszécs, Bátka, Naprágy.

A tornai egyházmegyéből: Görgő, Perkupa, Szilice.

Az ungi egyházmegyéből: Csomonya, Kis-Dobrony, Lucska, Szalóka, Salamon, Csicsér.

IV-ik osztályba soroztattak.

Az abauji egyházmegyéből: Csécs, Selyeh, Péder, Lánc, Hernád-Büd, Dobsza, Nagy-Kinizs, Méra, Pamlény, Novaj, Szászfá, Gagy-Bátor, Krasznik-Vajda, Csenyété, Szemere, Vég-Vágás, Kajata, Pusztafalu, Fuló-Kércs, Kis-Kinizs, Szentandrás, Kásmárk, Csobád, Beret, Nagy-Bozsva, Bakta, Rásony, Nagy-Szalánc, Telkibánya, Garbóc-Bogdány, Zsujta, Pető-Szinye, Györke, Szurdok, Nagy-Ida, Hejee, Gönc-Ruszká, Vilmány, Fony, Vizsoly, Radvány, Céce, Szántó, Korlát, Kér, Beszter, Bööd, Vajkóc, Szkáros, Nádasd, Csány, Bárca, Zsadány, Devecser, Füged, Kupa, Tomor, Alpár, Bakta.

Az alsóborsodi egyházmegyéből: Ábrány, Aranyos, Csaba, Dorogma, Heő-Bába, Heő-Szalonta, Heves, Kis-Győr, Ládháza, Vatta.

Az alsózempléni egyházmegyéből: Takta-Kenéz, Mád, Szada, Rozvágy, Bodrog-Olaszi, Ladány, Tolcsva, Király-Helmec, Kis-Géres, Kis-Dobsza, Berecki, Agárd, Legyes-Bénye, Luka, Bacska, Csobaj, Kenézlő, Ond, Perbenyik Szerencs, Berzék, Erdő-Horvát, Petrahó, Monok, Kak, Golop, Vámos-Újfalu, Vís, Bodrog-Keresztúr, Zombor, Makkos-Hotyka.

A felsőborsodi egyházmegyéből: Alacska, Balajt, Nagy-Barca, Felső-Barcika, Berente, Borsod, Damak, Edelény, Hegymeg, Ivánka, Kápolna, Felső-Kelecsény, Kondó, Ládbesenyő, Lászlófala, Mályinka, Martonyi, Meszes, Nyekésen, Rudabánya, Szalonna, Szakácsi, Rakacca-Szend, Szendrő, Szendrőlád, Tardona, Ziliz, Vadna.

A felsőzempléni egyházmegyéből: Zemplén, Usernahó, Kis-Ráska, Tusa, Bánóc, Legenye, Izsép, Kazsu, Nagy-Ráska, Abara, Gerecsely, Málca, Kis-Azar, Kolbása, Hardicsa, Toronya, Gálszécs, Migléc, Mihályi, Kis-Bári, Lasztóc, Ladmoc.

A gömöri egyházmegyéből: Ragály, Radnót, Beje, Gömör-Szkáros, Sajó-Keszi, Recske, Hubó, Szalóc, Szuhafő, Zubogy, Héth, Szútor, Aggtelek, Gortva-Kisfalud, Gice, Uza-Panyit, Horka, Imola, Martonfala, Kövecses, Beretke, Kálósa.

A tornai egyházmegyéből: Szádellő, Áj, Udvarnok; Szin, Szögliget, Dobódél; Szinpetri; Szöllős-Ardó, Teresztene, Kápolna; Zsarnó, T.-Újfalu, Torna; Vendégi, Hídvég-Ardó; Barka, Lucska; Égerszög, Kánó; Jablonca; Jósmafő; Komjáti, Szilas, Nádaska; Körtvélyes, Almás; Boldva-Lenke, Beeskeháza.

Az ungi egyházmegyéből: Iske, Jenke, Bező, Szürthe, Nagy-Geőc, Béés, Revisce, Vaján, Mokosa, Cseppely, Nagy-Kapos, Minaj, Kis-Geőc, Pályin, Tarnóc, Bajánháza, Nagy-Szelence, Pinkóc, Bátfa, Csap, Ágtelek, Palágy, Kis-Ráth, Vajkóc, Nyarád, Nagy-Szeretva, K.-H.-Helmec, Gálócs.

12. Olvastatott a fennebb jelzett s a múlt évi rendkívüli közgyűlésből kiküldött bizottságnak tavaszi közgyűlésünk jegyzőkönyvében, 63. szám alatt közzétett szabályrendelet-javaslat, a segédlelkészek kibocsátásáról; a segéd- és időközi lelkészek ügyének rendezéséről; a lelkészek felavatásáról; továbbá az egyházi törvény 99. §. végrehajtása tárgyában; végre a temetési szertartásról.

Mely szabályrendelet-javaslatok egész terjedelmükben elfogadtattak, a segéd- és időközi lelkészek ügyének rendezésére vonatkozólag azon hozzátétellel, hogy a 2—6. pontja így szövegezendő: a püspök és az esperesek; továbbá, hogy az egyházi törvény 99. §-a végrehajtása tárgyában készített szabályrendelet-javaslat második pontja így szövegezendő: „a hittanszaki tanfolyamon levő tanulók által, ünnepi követésük alkalmával elmondandó egyházi beszédek, az illető lelkészek által átnézendők.“

Egyébként a szabályrendeletek végleg megállapított szövege a következő:

I. Szabályrendelet a segédlelkészek kibocsátásáról.

1. Segédlelkészszé kibocsátatik minden oly theológiát végzett egyén, aki bizonyítvánnyal igazolja, hogy az első kápláni vizsgát jó eredménnyel letette, segédlelkészi állomása van és ezenkívül az illető esperes által kibocsátásra ajánlatik.

2. A kibocsátást mindig a püspök teljesíti, ki előtt az illető segédlelkész személyesen tartozik megjelenni.

3. A kibocsátott segédlelkész a püspök által a fennálló szertartás szerint feleskettetik és egy nyomtatott, a püspök által aláírt s hivatalos pecséttel ellátott kibocsátási oklevelet kap.

4. Aki az első vizsga letételétől a legelső egyházmegyei gyűlésig, vagy azon mint segédlelkész el nem helyeztetik, annak azon év, gyakorlati évébe be nem számítatik.

II. A segéd- és időközi lelkészek ügyének rendezése.

1. Az egyházi törvény 94. §-a megengedvén azt, hogy a segéd- és időközi lelkészek ügyének rendezése felett, az eddig fennállott gyakorlat alapján, az egyházmegyék is intézkedhesenek: a segéd- és időközi lelkészek elhelyezése, az eddig fennállott gyakorlat szerint, továbbra is meghagyatik az egyes egyházmegyék, illetőleg esperesek jogkörében.

2. Segédlelkészek tartására jogosítvák:

a) Azon lelkészek, kik segédlelkész-tartásra chártájok szerint kötelezve vannak és azok, akiknek egyházában, régi és folytonos gyakorlat alapján, segédlelkész rendesen tartatik.

b) A püspök és az esperesek.

c) Azon egyházak lelkészei, amely egyházakban a lélekszám az 1500-at meghaladja s más egyházaktól távol esnek.

d) Az agg koruknál folytonos szolgálatra képtelen lelkészek.

e) Betegség miatt a hivatalos teendőik végzésében húzamosabb ideig akadályozott lelkészek.

3. Azon lelkészekre, kik a fennebbi jogcímek valamelyikén (kivéve az e) pont alattit) egyszer káplántartásra kötelezték magukat, ezen kötelezettség mindvégig fennáll.

4. A segédlelkészek bekebelezetésért, bizonyítványaik előmutatása mellett, az illető egyházmegyei közgyűlésekhez tartoznak folyamodni s ezen bekebelezést csak az egyházmegyei közgyűlés eszközölheti.

5. A bekebelezett segédlelkészek elhelyezése az esperes hatáskörébe tartozik, aki ezen elhelyezésről az egyházmegyei közgyűlésnek jelentést tesz.

6. Az esperes ezen elhelyezés tekintetében mindenkor figyelemmel lesz arra, hogy az idősebb segédlelkészek az előnyösebb állomásokra jussanak.

7. A segédlelkészek a kápláni sorrendben, a bekebelezés szerint következnek; ha egyszerre többen kebelezetnek be, az elsőbbség a jobb bizonyítványok előmutatóját illeti; ha a bizonyítványok egyenlők, az életkor szerint idősebbet.

8. A segédlelkészek fizetése 50 frtban o. é. és tisztességes ellátásban állapítatik meg (lakhely, koszt. fűtés, mosás, világítás, felszolgálat).

9. A segédlelkészek elszállításáról az illető egyház gondoskodik s erre az esperesi hivatal által mindenkor felszólíttatik.

10. Időközi vagy helyettes lelkészek berendelésének esete elő áll:

a) Midőn a rendes lelkész agg kor vagy betegség miatt a szolgálatra teljesen és véglegesen képtelenné lett, vagy más oly esetben, midőn azt az egyházmegye szükségesnek itéli.

b) Midőn a lelkészi hivatal halál, lemondás vagy mások miatt üresedésbe jövén, az új lelkész megválasztása már megtörtént.

Választásig helyettes lelkész rendszerint nem rendelhető, hanem a szükséges lelkészi teendőket a szomszéd egyház lelkészei teljesítik; ha azonban bármi okból az időtöltő berendelése elkerülhetetlen lenne, a választásig időtöltő segédlelkészül oly egyén rendelendő be, aki azon egyházban megválasztásra jogosítva nincs.

11. A helyettes lelkészek berendelése rendszerint az egyházmegyei közgyűlések által eszközöltetik; halasztást nem tűrő esetekben azonban ezen berendelést az illető esperes teljesíti, aki erről az egyházmegyei közgyűlésnek jelentést tenni tartozik.

12. A helyettes lelkészi állomásokra a segédlelkészek a kápláni sorrend szerint alkalmaztatnak; ha azonban ezen alkalmazást magukra nézve hátrányosnak találják, kérelmükre attól felmentethetnek.

13. A helyettes lelkészek fizetését, mely a lelkészi javadalom fele vagy egyharmada lehet, az egyházmegyei közgyűlés határozza meg.

III. A lelkészek felavatása.

A lelkészavatás az eddig fennálló gyakorlat alapján elég ünnepélyes és meghatározott szertartással végeztetvén, ezen gyakorlat továbbra is fennhagyatik, azon megjegyzéssel, hogy a felavatandók életrajza lehetőleg röviden adassék elő s az csak a lényeges életrajzi adatok elsorolására szorítkozzék.

IV. Szabályrendelet az egyházi törvény 99. §. végrehajtására.

1. A leányegyházakban szolgáló előkönyörgők, amennyiben mint hittanvégzettek nem volnának különben is felhatalmazva az egyházi szónoklatok tartására, az egyházmegyei közgyűlés által bekebelezetésük alkalmával felhatalmaztatnak arra, hogy egyházi szónoklatokat tarthassanak, azon, a törvény 99-ik §-ában előírt föltétel mellett, hogy az ilyenek a lelkész által megjelölt könyvekből tartoznak szónoki beszédeiket felolvasni.

2. A hittanszaki tanfolyamon levő tanulók által ünnepi követségük alkalmával elmondandó egyházi beszédek az illető lelkészek által előzetesen átnézendők.

V. Szabályrendelet a temetési szertartásról.

1. Minthogy a temetés hitelveink szerint vallásos cselekmény: általános szabályul állítatik fel, hogy minden halott lelkész és énekvezér által együttesen temettetik.

Mind a lelkész, mind az énekvezér, a halottat a helyi viszonyok szerint, a temetőre kikisérni tartozik.

2. A temetés kétféleképpen eszközölhető:

a) Imával és énekléssel.

b) Alkalmi gyászbeszéddel, imával és énekléssel. Az alkalmi gyászbeszéd lehet aztán szónoki beszéd (oratio) a halottas háznál és egyházi beszéd (predicatio) a templomban.

3. A tanítók által eddig tartatni szokott búcsúztatók végleg eltöröltetnek.

4. A temetési stóla, amint azok az egyes egyházakban chártaszerűleg megállapítva vannak, továbbra is meghagyatnak.

13. Folyó 1883. évi nyári közgyűlésünk 4. szám alatt hozott határozata értelmében, a sárospataki főiskolánknál megüresedett világi algondnoki hivatalra beadattak a szavazatok, melyek küldöttség által felbontatván, ennek jelentéséből kitűnt, hogy a jelöltek közül Dókus József 265, Teleky Péter pedig 87 szavazatot nyert.

Ennélfogva Dókus József, az egyházak presbyteriumai által, általános szavazattöbbséggel elválasztatván, a sárospataki főiskola világi algondnokául kijelentetett s elválasztatásáról jegyzőkönyvi kivonaton értesítettetni rendeltetik.

14. Hasonlag küldöttség által bontattak fel az egyházkerületi világi aljegyzőség betöltése céljából, ugyanazon közgyűlés 5. számú határozata értelmében beadott szavazatok, mely szavazatok közül 252 Dr. Kovács Gáborra, 93 Szalay Lászlóra esett.

Ekként Dr. Kovács Gábor, miskolci lyceumi tanár, az egyházkerület általános szavazattöbbségével elválasztott világi aljegyzőjéül kijelentetett s erről jegyzőkönyvi kivonaton értesítettetni rendeltetik.

15. Ugyancsak küldöttség által bontattak fel végre az egyházkerületi egyházi és világi tanácsbírákra beadott szavazatok, mely küldöttség jelentéséből kitűnt, hogy az egyházi részről Szentpétery Sámuel 279, Béki Sámuel 199, Makkay Dániel 168. Terhes Barna 120, Fejes István 117, Török József 49 és Molnár József 34; a világi részről: Mocsáry Lajos 293, Hegedűs László 253, Csíder Károly 250, Teleky Péter 153, Dókus József 98, Lengyel Endre 63, Horváth Lajos 34 szavazatot nyertek, a többi szavazatok több mint 20 felé elágaztak.

A küldöttség jelentéséből kitűnően az, hogy egyházi részről Szentpétery Sámuel és Béki Sámuel; világi részről: Mocsáry Lajos, Hegedűs László és Csíder Károly általános többséget nyertek; ugyanők egyházkerületünk elválasztott tanácsbíróiül kijelentetnek, a még betöltetlen két egyházi és egy világi tanácsbírói állomásra pedig az újabb szavazás elrendeltetik s arra Makkay Dániel, Terhes Barna, Fejes István és Török József, az egyházi részről; Teleky Péter és Dókus József pedig a világi részről kijelöltetnek s az egyházmegyék utasítatnak, hogy a szavazatokat jövő tavaszi közgyűlésünkre adják be.

16. Ezen évi nyári közgyűlésünk, 21. és 23. számú jegyzőkönyvi határozatában, a főiskolai igazgatótanácsot azzal bízta meg, hogy a tanári karral és a gazdasági választmány nyal együttesen adjon javaslatot a szupplikatiók ügyének elintézésére, továbbá egy úgynevezett uri konviktus felállítására, valamint a főiskolai könyvtár mellett tervbevett olvasó helyiség berendezésére s egy alkalmas alkönyvtárnok díjazására és választására vonatkozólag: az igazgató-tanács, folyó évi szeptember

hó 8—9. napjain tartott gyűlésének 7. és 13. számú felterjesztésében tudatja azért, hogy megbízatásában eddig, az idő rövidege miatt nem járhatott el, munkálatait azonban legközelebbi tavaszi közgyűlésünkre be fogja terjeszteni.

Tudomásúl vétetik s az igazgató-tanács előterjesztése beváratik.

17. Ugyanezen igazgató-tanács, említett gyűlésének 2-ik számú jegyzőkönyvi határozatában, ajánlólag terjeszti fel, megerősítés végett, a „sárospataki irodalmi kör“ módosított alapszabályait, kiemelvén ez alapszabályok előnyére azt, hogy azok minden tekintetben szabatosabbak az eddigiéknél s általában csak előmozdithatják az újra szervezkedő irodalmi körnek jó törekvéseit.

Ezen szabályok felolvastatván, azok helybenhagyatnak és megerősítettnek; nem mulaszthatván el egyházkerületünk azt sem, hogy ennek alkalmából, az irodalmi körnek figyelmébe ajánlja, az igazgató-tanács által is kifejezett azon óhajtását, hogy szabad mozgást engedő szellemi önállóságából kifolyólag, buzgalommal, összpontosított erővel lásson most már újra körvonalozott munkájához s mindent kövessen el arranézve, hogy saját kiadású, jó népiskolai és gimnáziumi tankönyveink legyenek, hogy így az új tanterv életbeléptetése alkalmából ideiglenesen használatba vett könyvek minélelőbb másokkal cseréltesse ki.

18. Ugyanazon igazgató-tanács, ugyanazon gyűlésének 1. számú felterjesztésében előadja, hogy a sárospataki főiskolai legközelebb megerősített „kormányzati rendszabályok“ 13. §-ának 6. pontjában ki van ugyan mondva az akadémiai tankörre vonatkozólag, hogy az akadémia-szék az akadémiai ifjúság felett, fegyelmi ügyekben végérvényesen határoz, fentartatván, birtokon kívül, az igazgató-tanács kegyelmezési joga; de már ugyanezen elv, alkalmasint elnézésből, nincs kifejezve ezen „Kormányzati rendszabályoknak“ a gimnáziumi tanári szék hatásköréről rendelkező szakaszaiban. Kéri azért az igazgató-tanács, hogy ez, a megfelelő helyen utánpótoltassék, illetőleg határozatilag beigtattassék.

Ugyanezzel összekötetésben felolvastatott a főiskolai tanári kar, folyó évi szeptember 22-ikén tartott közgyűlésének 13-ik számú jegyzőkönyvi felterjesztése, melyben, rámutatván azon káros következményekre, melyek nevelési és közfegyelmezési szempontból abból állhatnak elé, ha a tanári kar ily fegyelmi esetekben végérvényesen nem határozhat; kéri azért e tekintetben a régi rendtartást visszaállítani s kimondani, hogy úgy az akadémiai, mint a gimnáziumi szék fegyelmi ügyekben hozott ítélete ellen nincs felebbezés.

Midőn egyházkerületünk az új kormányzati rendszabályok alkotásánál, az igazgató-tanácsnak megadta fegyelmi ügyekben a kegyelmezés jogát, minden, ezen jog mellett és ellene felhozható neveléstani érveket meggondolt s legjobb meggyőződése szerint határozott. Most sines azért oka, hogy csak alig életbeléptetett intézkedésétől eltérjen s kipróbálás nélkül változtassa megállapodásait. Miért a főiskolai tanári kar kérelmét nem teljesitheti, hanem az igazgató-tanács figyelmeztetésére, a gimnáziumi szék hatáskörét körvonalozó szakaszok közé, a kormányzati rendszabályokba ezennel határozatilag beigtatja, hogy a gimnáziumi szék a gimnáziumi ifjúság felett fegyelmi ügyekben végérvényesen határoz, fentartatván, birtokon kívül, az igazgató-tanács kegyelmezési joga.

19. A folyó évi tavaszi közgyűlés jegyzőkönyvének 90. pontjára vonatkozólag, a felsőborsodi egyházmegye, folyó évi szeptember 4-én, Varbón tartott közgyűlése jegyzőkönyve 4. száma alatt beterjeszti a Fóris Sándor József vallássérelmi visszatett ügyében a kiküldött vizsgáló-bizottság jelentése alapján hozott azon határozatát, miszerint a sérelmes panasz alaptalan volta kitűnván, az ügy, mint vallássérelmi ügy, a főtiszteletű egyházkerülettől visszavétetik. Fóris Sándor József, mint ref. val-

lású egyén, a szuhogyi leányegyház díjlevele szerint teljesítendő szolgálatok véghezvitelére utasítatik, nem szenvedvén az által sérelmet, ha neje, mint római katolikus vallású, illetékes egyházánál szintén szolgálattételre szoríttatik.

A fenn érintett állítólagos vallássérelmi ügynek ily módon lett elintézése megnyugtató tudomásul vétetik.

- 20.** Ugyanazon tavaszi gyűlés jegyzőkönyve 91. pontját illetőleg — vonatkozással a Dienes Mihály, velezdi lakos és társai által támasztott s ide az egyházkerület múlt évi kassai őszi gyűlése 85. számú határozatával, új eljárás végett, az illető felsőborsodi egyházmegyéhez visszaküldött templomi székperre nézve — jelentetik, hogy a vizálgodó családok között a békét helyreállítani sikerült s az ügy barátságosan el lett intézve.

Tudomásul vétetik.

- 21.** Folyó évi tavaszi közgyűlésünk 131. szám alatt kelt határozatával, Bodnár István, k.-vágási lakosnak és néhány társának, az egyházi presbyterium megalkotása körül állítólag elkövetett visszaélések ellen panaszló-levele, az abauji egyházmegyéhez tétetvén át: ezen egyházmegye, folyó évi augusztus 28—29. napjain. Göncön tartott közgyűlésének 24. számú jegyzőkönyvi pontjában tudatja, hogy miután ez ügyben az egyházmegye már tavaszi közgyűlésében érdemlegesen határozott, ezen határozatot most is fenntartja s a panaszos levéllel együtt az egyházkerület elé terjeszti fel.

Egyházkerületünk az abauji egyházmegyének tavaszi közgyűlése alkalmával, ez ügyben hozott s ide felterjesztett ítéletét helybenhagyja és megerősíti, annyival is inkább, mert az egyházmegye felterjesztéséből teljesen meggyőződött afelől, hogy a k.-vágási presbyterium az előirt rendszabályoknak megfelelően választatott meg s így az illetők panasza teljesen alaptalan.

- 22.** Folyó évi tavaszi közgyűlésünk 107. számú határozatával avégett tétetett át a berencsi leányegyház folyamodványa az abauji egyházmegyéhez, hogy adjon véleményt arra nézve: nem lehetne-e a kassai gyűlés 29. számú határozatában a berencsi leányegyház által viselendőnek kimondott 61 frt. tanitói fizetés előállítását, a berencsi leányegyház nagyobb megterhelése nélkül, talán a léhi üresen álló paplak eladása által, vagy más módon eszközölni?

Ezen határozat folytán a nevezett egyházmegye Göncön, 1883. aug. 28—29. napjain tartott közgyűlésében, 7. szám alatt hozott határozatát felterjesztvén, ebben az ügy megvizsgálására kiküldött bizottság véleményétől eltérőleg azt határozta, miszerint a berencsi egyház terhén, a léhi, különben is most már nélkülözhető paplak eladása által kíván könnyíteni, oly módon, hogy ennek eladási ára tőkésítettvén, e tőke kamatai lesznek a jelzett célra felhasználandók; a mi annyivalinkább jogos, mivel a berencsi egyház állítása és kimutatása szerint, a léhi papi jövedelem általa kezelt bevételei épen e paplak építésére fordítottak. Amennyiben pedig a szóban levő díj fedezésére ezen kamatok elégtelenek lennének: elvárja az egyházmegye a berencsi egyháztól, hogy a nevelésügy érdekében, saját anyagi erejével is közre fog munkálni s a hiányzóknak mutakozó összeget fedezni, amit annyivalinkább tehet, mert azon időtől fogva, mióta a léhi papi földek hasznélvezetébe lépett, a berencsi tanitói földek egyrésze az egyház jövedelmi alapjául szolgál, s így meglevő tőkepenze gyűjtéséhez csakugyan ezen összeköttetés folytán jutott.

Ezen határozat ellen a berencsi egyház hivei felfolyamodván, egyházkerületünkhöz intézett beadványukban előadják, hogy ha ezen 61 frt. az ő terhükre rovatik, az egyház létalapjában lesz megtámadva, amennyiben összegyűjtött tőkájuk jövedelme, mely már egy új harang öntetésére fordított 230 frttal kevesbedett s most csak 757 frtot tesz, közszükségleteiket is alig fedezi, ha pedig a rövid időn bekövetkező építkezések szüksége előáll, maga a tőke is építkezésekre lesz fordítandó.

Ezzel kapcsolatban, Idrányi Ferenc, az abauji egyházmegye ez ügyben eljáró egyik kiküldöttje, azon indítványt terjeszti elő, hogy mondja ki egyházkerületünk, miszerint 1882. évi őszi közgyűlésén, 29. szám alatt hozott határozatát oda módosítja, mikép a léhi lelkészi lak eladatván, annak ára a kásmárki lelkészi jövedelem alapjául tőkésítették, a földek haszonbére s egyéb jövedelmek pedig ezutánra is a rásonyi lelkészt és tanítót illessék.

Egyházkerületünk ezen évek óta fennforgó vitás ügyet békés úton, úgy az egyházak, mint azok belhivatalnokai közmegegyezésére óhajtván megoldani: mielőtt ez ügyben érdemleges határozatot hozna, az ügy bővebb megvizsgálására s a barátságos egyezség megkísérlésére Dr. Lengyel Endre, Terhes Barna és Kérészy Barna tagokból álló küldöttséget küld ki, utasítván a küldöttséget, hogy eljárásáról jelentését jövő tavaszi közgyűlésünkre terjeszse be.

23. A felsőzempléni egyházmegye, folyó évi tavaszi közgyűlésünk 117. számú határozata folytán, felterjeszti a málcai egyház és Bernáth Dániel egyháztag között fennforgó ügyben keletkezett határozatait s az említett ügyre vonatkozó iratokat.

Ezen ügyiratok szerint, az egyházlátogatás jelentéséből vett tudomást a felsőzempléni egyházmegye arról, hogy a málcai egyházban Bernáth Dániel földbirtokos, egyháztag, a toronyépítés költségei fedezése végett reá kivetett 30 frt. pótfizetést lefizetni vonakodik.

Erre 1882. febr. 16-án, Lasztomérban tartott közgyűlésében felszólítja Bernáth Dánielt a fizetés teljesítésére. Bernáth Dániel azonban beadott nyilatkozatában előterjeszti, hogy azért nem köteles ezen összeget fizetni, mivel ő a toronyépítésére még az 1871. évben 100 frt. alapítványt tett és fizetett be az egyház pénztárába, mely összeg azóta kamataival szaporodott, így tehát ő sokkal többet fizetett, mint amennyi vagyoni viszonyaihoz mérten rá kivethető lett volna. Hajlandó a toronyépítés költségeihez hozzájárulni s a birtoka arányában reá eső részt kifizetni, azon feltétel alatt, hogy ezen 100 frt. és ennek kamatai neki beszámíttassanak.

Ezen nyilatkozat folytán az egyházmegye az ügy végvizsgálására bizottságot küldvén ki, a bizottság beadott jelentésében igazolja, hogy Bernáth Dániel 1871-ben csakugyan 100 frt. alapítványt tett a toronyépítés költségei fedezésére, azt tényleg be is fizette, s ennek kamatai 1875-ig, amikor a toronyépítés tényleg megkezdett, 32 frtra rúgnak, míg az egyház-hívek összes pénzbeli ajánlata ezen összegben kívül csak 273 frt. 20 krra rúgott. Ezen összegből a toronyépítés költségei ki nem telvén, eszközöltetett a pótkivetés. Panaszolja egyébiránt a bizottság, hogy bár Málcán való megjelenésük határidejét az akkori főgondnok, Stépán Gábornak kellő időben tudtára adták, sem ő, sem a presbyterium meg nem jelent a küldöttség előtt.

A küldöttség ezen jelentése folytán, a felsőzempléni egyházmegye Bernáth Dánielt, a reá kivetett pótfizetés alól, 1883. évi febr. 15-én Mihályiban tartott közgyűlésében hozott határozatával, felmentette.

Ezen határozat ellen Stépán Gábor, úgy azonban, mint a málcai egyház főgondnoka, egyházkerületünknek még tavaszi gyűlésére beadott s az elől említett határozatunkkal felszerelés végett az egyházmegyéhez visszatett s onnan az ügyiratok kapcsában felterjesztett beadványában felebbezáván, előadja, hogy igaz ugyan, miszerint Bernáth Dániel 100 frtos alapítványt tett a toronyépítésre, de mivel akkor a toronyépítés még folyamatba nem vétetett s azon tőke 1872. évi egyházi számadó-könyv 85. tétele szerint, adományozó által az egyház más tőkéivel egyenlő tőkél jelentetvén ki, a számadásba így vezetett be: a nevezett más egyháztagokkal hasonlóan birtokaránylag tartozik a toronyépítés költségeihez járulni.

Az ügyiratokból meggyőződést szerezvén egyházkerületünk arról, hogy Bernáth Dániel a kérdéses, kamataival együtt 132 frtra szaporodott adományát a toronyépítés költségei fedezésére tette, s így nagyobb összeggel járult a toronyépítés költségeihez, mint amily összeg rá a birtokaránylagos kivetés szerint esett volna: a

felsőzempléni egyházmegye neheztelt határozatát annyivalinkább helybenhagyja, mivel a felebbezés egyedül Stépán Gábor főgondnok által, a presbyterium mellőzésével adatván be, az, az egyházi előjáróság tényeül nem tekinthető.

Megütközéssel vesz egyébiránt tudomást egyházkerületünk a jelen ügyben eljáró küldöttség jelentéséből arról, hogy a málcai egyház főgondnoka és akkori presbyteriuma, dacára annak, hogy a küldöttség által meghivatott, ez ügy vizsgálásánál meg nem jelent s ezen az egyházmegye megbízásából működő s így az egyházmegyét képviselő küldöttség iránti engedetlenségért, megrovásának ad kifejezést.

- 24.** Ezen ügy tárgyalása folyamán tudomására hozatott egyházkerületünknek, hogy a málcai egyházban a presbyterium, az egyházi törvény rendelkezése ellenére még most sincs újra szervezve, s hogy a megválasztott presbyterek a törvényben előírt esküt letenni vonakodnak.

Utasittatik a felsőzempléni egyházmegye, illetőleg annak esperese, hogy saját hatáskörében intézkedjék az iránt, miszerint a málcai egyházban a presbyterium az egyházi törvény I. rész 1. fejezetében előírt módon, az 1882. novemberben Sárospatakon tartott rendkívüli közgyűlésben hozott szabályrendelet figyelembe tartása mellett, azonnal alakíttassék meg, az elválasztott presbyterek, minthogy az egyházi törvény 26. §-a értelmében esküt tenni kötelesek, szabályszerűen felesketessenek, szóval, hogy a málcai egyházban a jó rend helyreállíttassék.

- 25.** A magyar királyi vallás- és közoktatási minisztérium, folyó évi július hó 23-án, 24,323. szám alatt kelt leiratában, egy, a felekezeti, törvényhatósági, községi s általában a közvetlen vezetése és rendelkezése alatt álló középiskolák tanárai számára fölállítandó országos nyugdíjintézet ügyében értesítést kér püspöki hivatalunktól arra nézve, hogy a főhatósága alatti középiskolák tanáraitól, illetőleg azok özvegyei és árvái ellátásáról, van-e s mennyiben van, akár magok a tanárok, akár az intézetek fentartói által valamely nyugdíjintézet vagy nyugdíjszabályzat által gondoskodva? s kéri az e részben fennálló intézkedéseket és szabályzatokat hozzá beküldeni; valamint aziránt is nyilatkozatot kér, hogy mennyiben kívánja vagy nem kívánja az ily nyugdíjintézetet fentartó testület vagy hatóság a középiskolai tanárok számára felállítandó országos nyugdíjintézet létrejötté esetén, a maga nyugdíjintézetét azután is fentartani; vagy mennyiben kíván a maga nyugdíjintézete fentartása mellett az országos intézethez is hozzájárulni? Végül, e célból, a főhatósága alatti középiskolák összes rendes tanárainak névjegyzékét, szolgálati éveik és élvezett fizetések s amennyiben jelenleg is valamely nyugdíjintézet tagjai, az abba részükről s az iskolafentartó részéről történt alap-befizetés és évi járulékok feltüntetésével hozzá fölterjeszteni.
- 26.** Ugyanazon minisztérium, folyó évi augusztus 5-én, 25,557. szám alatt kelt intézvényében, a magyar királyi pénzügyminiszter úrnak, a néptanítók illetményeinek behajtását szorgalmazó folyamodványaik helyegmentességére vonatkozólag, a pénzügyi hatóságokhoz intézett rendelete másolatát intézkedés végett, püspöki hivatalunknak megküldi.
- 27.** Ugyanazon minisztérium, folyó évi augusztus hó 24-én, 2717. szám alatt kelt intézvényével, a Dr. Montedegói Albert Ferenc, királyi tanfelügyelőnek, folyó évi augusztus hó 9-én váratlanul bekövetkezett halála következtében megürült hevesmegyei tanfelügyelői állomásra Kövér Gyula, máramarosmegyei volt tanfelügyelőnek kineveztetését tudatja.
- 28.** Ugyanazon minisztérium, folyó évi aug. 28-án, 28,701. szám alatt kelt intézvénye mellett, a jog- és államtudományi karoknál eddig fennállott alap- és államvizsgálatokra vonatkozó módosított és Ő császári apostoli királyi Felségének folyó évi aug. 20-áról kelt legfelsőbb elhatározásával jóváhagyott szabályzat két példányát azon kéréssel küldi meg püspöki hivatalunknak, hogy annak a

főhatósága alá tartozó jogintézeteknél leendő életbeléptetése iránt, a szükséges intézkedéseket saját hatósági körében eszközölje; ehez mellékelvén még tudomásvétel végett a jog- és államtudományi karoknál tartandó tudorsági szigorlatra vonatkozó módosított szabályzat egy példányát is.

29. Ugyanazon minisztérium, folyó évi június hó 21-én, 20,480. szám alatt kelt intézvényével, az 1883-ik évre a 7000 frt. államsegély utalványoztatását tudatja.

30. Ugyanazon minisztérium útján, 14,760. szám alatt, a pénzügyminiszter folyó évi ápril hó 24-én, 19,236. szám alatt kelt átiratában arról értesít, hogy a családi értesítők után az illetéki díjjegyzék 6. tételének rendelkezései szerint járó bélyegilletékeket, az illető szabályok 20. §-ában kimondott alapelvhez képest, akként kell leróni, hogy a szöveg legalább egy sora a felragasztott bélyegjegyek alsó színes részén keresztülirassék.

Ezen alapelvtől eltérő eljárást pedig nem engedhet meg, mert az illetékszabályok 22. §-ában fölemlített azon beadványok, irományok és okiratok közé, melyeknél a bélyegjegyek keresztülírása elmaradhat, a családi értesítők nem sorolhatók. Valamint az 1876. évi január hó 4-én, 123. számú és 1877. évi január 19-én, ^{29,722}/₈₇₆ szám alatt kelt körintézményei kapcsában, nevezett minisztérium, püspöki hivatalunkat azon megkereséssel is értesíti, hogy a szóban forgó bélyegilleték lerovása körül egyes lelkészek részéről, a felragasztott bélyegjegyeknek a lelkészi hivatalos pecséttel való felülbélyegzése által követett szabályellenes eljárás megszüntetése végett intézkedjék, illetőleg a lelkészeket az illetéki szabályok 20. §-a határozatainak szigorú megtartására utasítsa, megjegyezvén egyúttal, miszerint nevezett miniszter úr a pénzügyigazgatóságokat oda utasítandja, hogy a családi értesítők bélyegzése körül, jelen körintézmény közzétételéig követett fentjelzett szabályellenes eljárás miatt előírt s még be nem szedett illetékeket, a benyújtott vagy benyújtandó felszólamlások alapján esetről-esetre töröljék.

31. Ugyancsak a vallás- és közoktatási minisztérium, folyó évi július hó 17-én, 1223. szám alatt kelt intézvényében arról értesít, hogy a magyar királyi pénzügyminiszter úr, folyó évi május hó 27-én, 38,274. szám alatt kelt átiratával tudatja, hogy miután a kisbirtokosok országos földhitelintézete, az általa kibocsátott záloglevelek tekintetében, a záloglevelek biztosításáról szóló 1876. XXXVI. törvénycikkben foglalt feltételeknek eddig elegettett és különösen a záloglevelek biztosítására szolgáló alapot kimutatta: nevezett földhitelintézet záloglevelei a magyar királyi minisztertanács e részbeni elvi megállapodása értelmében, a közigazgatás minden ágazatában üzleti biztosítékul és bánatpénzül elfogadhatóknak nyilvánítottak.

32. A magyar királyi igazságügyi minisztérium, folyó évi július 25-én, 28,632. szám alatt kelt intézvényével, a több rendbeli telekkönyvi jegyzőkönyvek közzétételére vonatkozó hirdetményt, az 1855. évi december 15-én kibocsátott telekkönyvi rendelet, illetőleg az 1870. évi február 5-én kiadott telekkönyvi rendtartás 13-ik §-ához képest, egy példányban megküldi.

Mindezen fennebbi miniszteri intézvények püspöki hivatalunk által már körözve s részben az azokban foglalt tárgyakra nézve, a fenforgó szükséghez képest, időközileg is kellő intézkedések lévén téve, tudomásul vétettek.

33. Ugyancsak a vallás- és közoktatási minisztérium több rendbeli leiratával, Ő császári apostoli kir. Felségének némely egyes egyházaink részére nyújtott kegyadományai jeleztenek, jelesen:

- a) a 24,513. szám alatt, a beretkei egyházközségnek, temploma helyreállítására 200 frt.;
- b) a 25,979. szám alatt, az imregi leányegyháznak, templom és iskolai építkezési célokra 100 frt.;
- c) a 25,579. szám alatt, a pamlényi hitközségnek, iskolaépítésre 100 frt.;
- d) a 27,664. szám alatt, a leleszi leányegyházközségnek, iskolai építkezésre 100 frt.;

e) A 27,665. szám alatt, az otrokocsi hitközségnek, temploma helyreállítására és egy iskolai építkezésből eredő adósság törlesztésére 100 frt. kegyadomány kézbesített.

A fejedelmi kegy s nagylelkűség illetén nyilvánulása a legmélyebb és hálásabb köszönettel fogadtatik.

34. A tiszántúli ref. egyházkerület, 1883. ápril 26—30. napjain Debrecenben; a dunamelléki, 1883. május 19. s több napjain Budapesten; az erdélyi, 1883. május 16—20. napjain Kolozsvárt tartott közgyűlése jegyzőkönyvét; úgyszintén a dunántúli ágost. ev. egyházkerület, 1883. május 8-án tartott rendkívüli közgyűlése, nemkülönb az erdélyi ágost. ev. egyházkerület 11-ik gyűlése jegyzőkönyvét megküldi.

A testvéregyházkerületek ezen jegyzőkönyvei szíves tudomásul vétetvén, levéltárunkba helyezettetni határozatnak.

35. Hasonlag megküldi az alsó-szabolcs-hajdúkerületi ref. egyházmegye, 1883. február 20-án Hadházon és ápril 5-én Hajdú-Böszörményben tartott közgyűlése jegyzőkönyvét.

Tudomásul vétetik s levéltárba tétetni határozatnak.

36. Olvastatott a báró Baldácsy-alapítvány ügyében, az egyházkerületek meghatalmazottainak Budapesten, 1883. évi január 18-án tartott közgyűlésében felvett jegyzőkönyv, melynek

a) 3. pontjában megállapított az alapítványi ügyek intézésére vonatkozó szervezet a következőleg:

I. Az alapítványügyeket intézik:

- a) a szuperintendenciák meghatalmazottainak közgyűlése;
- b) az ezáltal választott alapítványi igazgatóság.

II A szuperintendenciák meghatalmazottai a naptári évek szerint számítandó 3 évre választatnak s újra választhatók.

Minden szuperintendencia két rendes meghatalmazottat és egy póttagot választ. A póttag szavazati jogát csak a rendes meghatalmazottak valamelyikének akadályoztatása esetén gyakorolhatja.

Úgy a rendes meghatalmazottak, mint a póttagok nevei az igazgatóság elnökével közlendők. A közgyűlés összehívása az igazgatóság elnökét illeti.

A közgyűlés évenként legalább egyszer összehívandó, üléseinek helye Budapest.

Minden közgyűlés ülésezésének tartamára, maga választ elnököt és jegyzőt.

A közgyűlésen a határozatok fejenkénti szavazással és általános szótöbbséggel hozatnak.

III. A meghatalmazottak közgyűlésének hatásköréhez tartozik:

a) az alapítványi szabályzat megállapítása, valamint később annak a kerületek meghallgatása melletti módosítása;

b) az igazgatóság számadásainak megvizsgálása s a fölmentvény megadása;

c) az igazgatóság által előterjesztett költségelőirányzat megállapítása;

d) határozni az igazgatóság javaslatai s indítványai tárgyában;

e) az igazgatóság évi jelentésére keletkezett kerületi észrevételek vagy határozatok tárgyában nyilatkozni; és

f) az igazgatóság megválasztása és szükség esetében kiegészítése.

IV. Az alapítványi igazgatóság az elnökön és jegyzőn kívül 7 tagból áll.

V. Az igazgatóság hatásköréhez tartozik:

a) az alapítványnak, mint jogi személynek képviselése;

b) a vagyronkezeléssel járó összes teendő; nevezetesen azon tisztviselőnek s esetleg tisztviselőknak megválasztása is, ki vagy kik hivatva vannak a birtokok feletti közvetlen felügyeletre, ügyvédi teendők végzésére s az igazgatóság határozatainak végrehajtására;

c) a fennebbi b) pontban említett tisztviselő, esetleg tisztviselők rendes fizetésének és részükre a hivatali utasításnak megállapítása;

d) általában mindazon ügyek intézése, melyek a meghatalmazottak közgyűlésének fentartva nincsenek.

b) A 4-ik pontban elhatározott, hogy a pénztári kezelés jövőre is a magyar földhitelezetnél maradjon.

c) Az 5-ik pontban elfogadtatott, hogy mindenekelőtt az alapítványt terhelő bekebelezett adósságok törlesztessenek és a jövedelem feleslegese is e terhek faragására fordíttassék.

d) A 6-ik pontban elfogadja a meghatalmazottak közgyűlése, hogy az alapítvány a befolyó jövedelem bizonyos hányadával gyarapíttassék, ennek mikénti keresztülvitelére azonban akkor fog határozatot hozni, ha a terhek teljesen törlesztve lesznek.

e) A 7-ik pontban elfogadta azon javaslatot, hogy a szuperintendenciák átvévén az alapító-levél VIII-ik pontjában megjelelt, mind a három célra szolgáló összeget, vagyis a rájuk eső összes jövedelmi részt, maguk határozzák meg, saját szükségletükhöz mérve, külön-külön, azon arányt, melyszerint a javadalmazás a három cél között megosztatik.

f) A 8-ik pontban tárgyalás alá vevén az alapító-bizottság azon előterjesztését, hogy az alapítványra vagyonaátruházási illeték fejében 75,049 frt. 73 kr. szabott ki, mely illeték eddig 32,841 frtra szállított le, a további leszállítás tekintetéből meghatározandó lenne azon arány, mely a szuperintendensek fizetésének javítására szolgáló jövedelmi részre vonatkozik: felhívja a közgyűlés az egyházkerületeket, hogy ezen arányt állapítsák meg.

g) Tudatja végre, hogy az alapítványi bizottságot megválasztotta.

Az egyházkerületek meghatalmazottjainak közgyűlésében hozott mindezen határozatok tudomásul vétetnek; tekintve azonban, hogy egyházkerületünk csak most vett tudomást arról, hogy a befolyandó jövedelemből az egyes egyházkerületekre eső résznek a különböző célok között leendő elosztása, magukra az egyes egyházkerületekre bízott: az elosztás arányának megállapításába s illetve annak meghatározásába, hogy a befolyandó jövedelem mily része fordíttassék a püspöki hivatal javadalmazásának gyarapítására, jelen közgyűlésében még határozatot nem hozhat.

37. Olvastatott az egyházkerületi népiskolai választmány terjedelmes jelentése az egyházkerületi népiskolák állásáról, s annak könnyebb áttekintése végett, e jelentéséhez mellékelte 7 táblázatban tünteti föl az egyházkerületbeli népiskolák állását; jelesen: az I-ső táblázat feltünteti a mindennapi tankötelesek és iskolát gyakorlók számát; a II-ik az ismétlő iskolakötelesek és iskolát gyakorlók számát és arányát; a III-ik az iskolák szellemi állását; a IV-ik a tanítók és iskolák számát és minőségét; az V-ik az iskolák anyagi állását; a VI-ik az iskolai alapok, testgyakordák és faiskolák állását; a VII-ik a tanítói fizetések mennyiségét.

S midőn az érintett s nagy gonddal és szakügyességgel egybeállított számadatokkal hű képét adja választmány a népiskolák állásának: ugyanennek kapcsában, a kimutatás tüzetes átvizsgálása folytán, az alább következő hiányok orvoslását, illetőleg az azok megszüntetése iránti intézkedéseket ajánlja egyházkerületi közgyűlésünk figyelmébe.

a) Hogy bár az egyházkerület a múlt 1882-ik évben, Kassán tartott őszi közgyűlése alkalmával, a népiskolai választmány által bemutatott s az iskolai körlátogatók jelentéséhez használandó tábla tervezetét elfogadta s annak kinyomatását és használatba vételét elhatározta. Mint-hogy azonban ezen táblák ez ideig sem nyomattattak ki s a kimutatáshoz ez alkalommal is használt régi táblázatok hiányos rovatai s nem eléggé világos rovatcímei miatt, a kimutatások hiányosan s részben tévesen szerkesztettek s adattak be: kéri választmány ezen táblák kinyomatását s azok használatba vételét elhatároztatni.

Erre nézve jelentvén, hogy az érintett táblázatok kinyomatása már eszközzésbe van véve; azon esetben, ha azok azóta már valóban ki vannak nyomva, használatba vételök ezennel elhatároztatik; ha pedig kinyomatásuk még függőben van, az szorgalmaztatik.

b) A Sárospatakon nyomtatott népiskolai tankönyveknek iskoláinkban használását kimutató táblázat szintén hiányosnak találtatván: az irodalmi kört újabb és célszerűbb táblázat készítésére fölhívni s annak kinyomatását elrendeltetni kéri.

Ezen javaslat az irodalmi körhöz azon utasítással tétetik át, hogy a fenforgó szükséghez képest, ezen érintett táblázat megkészítését s annak kellő számú példányokban leendő kinyomatását tegye beható intézkedése tárgyává.

c) Tudomására jöven választmánynak az, miszerint az iskolai körlátogatóságok némely egyházmegyékben nem eléggé célszerűen vannak rendezve s részben annak tulajdonitható a felügyelet és a kimutatások hiányossága is: az iskolai körlátogatók célnak megfelelőbb rendezésére kéri fölhívni az egyházmegyét s kimondani, hogy abban legalább egy lelkész és tanító, de ahol lehetséges, egy világi egyén is résztvegyen.

E javaslat elfogadtatik s ennek életbeléptetésére az egyházmegyék utasittatnak.

d) Az ismétlő iskolák teljesen csak a tornai és kevés hiánynyal a gömői egyházmegyében vannak föllállitva, a többi egyházmegyékben pedig kisebb-nagyobb mérvben hiányozván, azoknak minden egyházmegyében való elrendeltetését s föllállitását kéri eszközöltetni.

Nagy megütközéssel veszi egyházkerületünk, hogy az ismétlő iskoláknak úgy az egyházi, mint a polgári felsőbb hatóságok által annyiszor sürgetett föllállítása legtöbb egyházakban még mindekkoráig sem ment teljesezésbe. Az egyházmegyék ismételten fölhivatnak s utasittatnak, hogy e részben, a polgári hatóságok útján, mindenütt a legnagyobb szigorot alkalmazzák, s az egyházak előjáróit tegyék felelősökké az ismétlő iskolák további föllállitásának és föntartásának elmulasztásáért.

e) Az abauji egyházmegyében 4 iskolánál a tanterem hiányozván, a pusztafalusi pedig már több év óta szünetelvén: kéri választmány a nevezett egyházmegyét, ezen nagy hiányoknak beható erélyes intézkedések által lehető megszüntetésére fölhívni.

Az illető egyházmegye ezennel utasittatik, hogy a fenforgó hiányokat minden hatalmában levő eszközökkel igyekezzen megszüntetni. Valamint a pusztafalusi egyházat is, melynek iskolája évek óta szünetel, annak lehető rendbehozhatása céljából, a segélyosztásnál az egyházmegye kiváló figyelmébe ajánlja.

f) A felsőzempléni egyházmegyében az iskolai körlátogatók által, némely iskolák meg nem vizsgáltatván s ennek következtében, az eljárásban és kimutatásban jelentékeny hiányok tűnven föl, az illető egyházmegye által a körlátogatókat kötelességeik pontosabb teljesítésére kéri utasittatni.

A határozat következőleg módosittatik: az illető egyházmegye oda utasittatik, hogy ügyeljen föl, miszerint ha esetleg valami rendkívüli körülmények akadályozná is bizonyos időben egy vagy más iskola meglátogatását, arról az illető körlátogatók jőelve tudomást szerezzenek maguknak s akként intézzék körlátogatási eljárásukat, hogy azért mégis a látogatás elébb vagy később elmaradhatlanul megejtethessék s a szükséges adatok kimutatása hiány nélkül megtörténhessék.

g) A nép vagyionosságának emeléséhez nem csekély mérvű tényezők gyanánt tekinthető faiskolákra nézve jelenti választmány, hogy azok a legtöbb helyen nem a célnak megfelelőleg

kezeltetnek, részben pedig hiányoznak s ezért utasíttatni kéri az egyházmegyét, hogy a faiskolák berendezése iránt egész erélyvel intézkedjenek.

Ismételten utasíttatnak az egyházmegyék, hogy a faiskolák létesítését s azoknak célszerű berendezését és folytonos fentartását, a polgári hatóságok segítségével szigorúan eszközöljék.

h) Több oldalról merülvén föl panaszok, hogy a népiskolai törvényben megszabott tantárgyakat, az egyházkerület által kiadott tantervben megszabott terjedelemben, a tanítók legnagyobb része az osztatlan népiskolákban betanítani nem képes; célosnak vélné e tekintetből a választmány, hogy intézkednék akként az egyházkerület, miszerint az irodalmi kör készítene egy tervezetet arranézve: miként lehetne a népiskolai törvényben megszabott tantárgyakat úgy összevonni, hogy az osztályok csoportosításának is figyelembevételével, azok az osztatlan népiskolákban sikeresen betaníthatók lennének.

E javaslat elfogadtatik s az irodalmi körnek kiváló figyelmébe ajánltatik, azon megjegyzéssel, hogy terjesztené ki, készitendő tantervében, figyelmét arra is, hogy a még készletben levő tankönyvek mennyiben lehetnének alkalmazhatók népiskoláinkban, s általában az újonnan készitendő tankönyvek használatára nézve is, azon tantervben kellő irányadás foglaltassék.

Egyébiránt a népiskolai tanügyi bizottság ezen nagy figyelemmel s beható átgondolással szerkesztett jelentése, s annak különösebb intézkedéseket nem igénylő adatai is tudomásul vétetnek, s egyházkerületi levéltárunkba, eshetőleges szükségre fölhasználás végett, letétetni és megtartatni határozatnak.

38. Olvastatott Fráter Sándor, györgytarlói haszonbérlo folyamodványa, melyben előterjeszti:

1. hogy az általa haszonbérelt györgytarlói birtok egyrésze, a tiszaszabályozó-társulat által a birtok többi részétől elvágatott, a birtok használata megnehezített; tekintve azonban, hogy ő minden viszonyok között az egész bérösszeget köteles fizetni: jogszerűleg egyedül őt illeteti az érintett birtok haszonvehetőségének csökkenése miatt előállott kárpótlás is: azért kéri, miszerint mondassék ki, hogy ő a kisajátításért fizetendő összeget szorgalmazhassa az illető társulatnál s azt felvehesse.

Kéri továbbá:

2. hogy haszonbér-hátrálékára pár hónapi halasztás engedélyeztessék, amit annyival inkább megadhatónak jelez, mivel az 5500 frtnyi hátrálék 19,000 frtnyi értékkel van biztosítva.

Vége

3. jelentvén azt, hogy a neki kölesönül kiadott cautiója azon célra fordított, amelyre ki lett adva, t. i. a bírói műszaki szemlére és szakértői becsüre, amely eljárás által igazsága kiderített ugyan, de a pert még eddig azért nem kezdé meg, mivel a békés kiegyenlítést reméli: kérelmezi, hogy ezen neki kiadott cautio — tekintve, hogy az ügy is az ő tulajdona s hogy az, különben is tetemes építkezései által kellőleg biztosítva van — most tőle ne követeltessék vissza.

Ezen kérvénnyel kapcsolatban olvastatott a főiskolai igazgató-tanács 1883. évi szept. 8-ikán tartott ülésében 8. szám alatt felvett jegyzőkönyv, melyben midőn tudomásul veszi az igazgató-tanács a gazdasági választmány azon jelentését, miszerint haszonbérlo ellen 14,000 forint erejéig zárlat, illetve biztosítási végrehajtás vezetett; egyszersmind tekintetbe véve azon körülményt, hogy haszonbérlo ellen részint haszonbér-hátrálék, részint kivett cautio, részint általa fizetni kötelezett vízszabályozási költség címén 13,500 frt. számítható fel, s hogy az összeírt tárgyából haszonbérlo a gazdaság folytatása céljából mintegy 500 métermázsza életnemüt elidegenített, így a fennebb jelzett foglalatás által a főiskola követelése kellőleg biztosítottnak nem mutatkozik: oda utasította a gazdasági választmányt, hogy a biztosítást tovább folytassa, nevezetesen az épületeket

vegye át, az eddig még foglalás tárgyát nem képezett dohányt, repcét, őszi vetést stb. szintén vétesse bírói zár alá.

Haszonbérelőnek fennebb előterjesztett folyamodványa s az igazgató-tanács ezen jegyzőkönyve, véleményadás végett küldöttségnek adatván ki: a küldöttség, beterjesztett véleményében, haszonbérelő első kérelmére előadja, hogy a csatorna által elmetszett területért fizetendő kártalanítás kétségkívül a tulajdonos főiskolát illeti; de minthogy a használat megnehezítése s az ebből folyó értékesökkenés nemesak a bérlet tartamára, hanem örökidőkre terjed: ezen összeg kamatai a bérlet tartama alatt méltányosan illethetik a bérletet. Megengedhetőnek véli azért a küldöttség, hogy haszonbérelő ezen összeg kifizetését a társulatnál szorgalmazza, hogy annak kamatja minél előbb az általa fizetendő bérösszeg faragására legyen fordítható. Egyébiránt ezen összegnek egység, vagy szükség esetében per útján leendő megállapítása, a társulattal a csatornán átvezető hidak építése iránti egyezkedés, a gazdasági választmány jogköréhez tartozik s így oda utasítandó.

A második kérelemre vonatkozólag véleményezi, hogy a haszonbér-összeg lefizetésére kért pár hónapi halasztás a kényszerhelyzetnél fogva megadható, a gazdasági választmánynak adandó azon utasítás mellett, hogy ez a biztosítást a birtokon ezután található ingóságokra is kiterjessze.

A cautio visszafizetésére nézve az év végéig szintén megadhatónak véleményezi a halasztást; továbbra csak úgy, ha arra a lefoglalt ingóságok teljes fedezetet nyújtanak.

Végre a gazdasági választmány által figyelembe hozott 4072 forint lejárt, s haszonbérelő által fizetendő vízszabályozási hátrálék rendbehozására is megadható az év végéig a halasztás; azonban annak kijelentésével, hogyha a főiskolát e tekintetben kellemetlenség vagy kár érné, ezért a haszonbérelő kártérítéssel tartozik.

Egyházkerületünk a küldöttségnek itt előterjesztett véleményét magáévá tévén, a haszonbérelő kérelmei fölött következő határozatot hozott:

A főiskola és Fráter Sándor között, 1881. évi szeptember 11-ikén kelt haszonbéri szerződés 9. pontjában világosan ki lévén kötve, hogy a vízszabályozási társulat által a haszonbérelt birtokon keresztül vezetett csatornázás alkalmával kisajátítandó területért járó kárpótlás a főiskolát illeti: kétségtelen, hogy ezen kárpótlási összeg a főiskola tulajdona, s ehez haszonbérelőnek a szerződés alapján semmi joga sincs; mindazáltal méltányolván egyházkerületünk azt, hogy a csatornázás folytán a használat megnehezítése s az ebből folyó értékesökkenés a bérlet egész tartamára, sőt örök időkre kiterjed: ezen kisajátítási összeg kamatait méltányosságból átengedi a haszonbérelőnek oly módon, hogy az, az általa fizetendő bérösszeg faragására legyen fordítandó. Megengedi ennél fogva a haszonbérelőnek, hogy ezen összeg kifizetését a társulatnál szorgalmazhassa, kijelentvén azonban, hogy ennek egység vagy esetleg per útján leendő megállapítása, úgy a csatornán a társulat által vezetendő hidak építése iránti egyezkedés a gazdasági választmány hatásköréhez tartozik.

A kérelem másik részére vonatkozólag, a haszonbér-hátráléokra kért halasztást megadja; azonban utasítja a gazdasági választmányt, hogy tekintetbe véve az igazgató-tanács fennebb idézett határozatát: a biztosítást tovább folytassa, s a még lefoglalva nem levő ingóságokat is vétesse bírói zár alá.

Hasonlag halasztást enged egyházkerületünk az év végéig a cautio és a vízszabályozási hátrálék kiegyenlítésére, a küldöttség véleménye alapján kijelentvén, hogyha a főiskolát ezen vízszabályozási költség ki nem fizetése miatt kár érné, ezért a haszonbérelő kártérítéssel tartozand; és továbbá, hogy a biztosítás ezen összegekre is kiterjesztendő.

39. Olvastatott a főiskolai gazdasági választmányi elnök jelentése, melyben

1. előterjeszti, hogy Búza János és Reményi Vendel, sárospataki lakosok, a Molnár István hagyatékából egy-egy kis darab berki-földet már évekkal ezelőtt megvásároltak: részükre a telek-könyvi átírássra alkalmas okirat lenne kiállítandó. Kéri az eladás jóváhagyását.

Közgyűlésünk ezen eladásokat jóváhagyja és utasítja a gazdasági választmányt, hogy vevők részére az adás-vételi szerződést állítsa ki.

2. Előadja, hogy a főiskolának Tisza-Ladányon fekvő 38 holdnyi területű, több apró darabokból álló birtoka eddig haszonbérben volt; az új bérbeadásnál azonban az eddigi haszonbér-összegnek csak mintegy $\frac{3}{4}$ -de, 350 forint lett megajánlva. Czike Ferenc és Lakatos József, tiszaladányi lakosok, hajlandók azonban ezen birtokot 6000 forintért megvenni. Minthogy a fennebb kitett haszonbéri összeg a megajánlott vételárnak még 6%-át sem teszi ki, ebből is levonandó az adó, vízszabályozási tartozás, az épületek fentartására s tűz elleni biztosítására fizetendő összeg; minthogy továbbá nincs kilátás arra, hogy azért mostanában nagyobb vételár ajánlatnák, annyival inkább, mert a földek a rövid tartamú bérlet alatt kihasználtnak, az épületek romlanak; minthogy végre az ily kis birtok felügyelete, az apró bérösszegek behajtása nemcsak nehézkes, hanem költséges is: kéri, hogy annak eladása engedélyeztessék.

Közgyűlésünk ezen tiszaladányi birtok eladását megengedi; oda utasítja azonban a gazdasági választmányt, hogy annak vételárát tőkésítse, s azt folyó szükségletek fedezésére semmiesetre se fordítsa.

40. Olvastatott a főiskolai igazgató-tanács 1883. évi szeptember 9-ikén tartott ülésében 4. szám alatt felvett jegyzőkönyve, melyben előterjesztetik, hogy az igazgató-tanács Búcsi Szabó Béla és neje, haszonbérlet, azon kérelmének, hogy a bálványosi birtok haszonbérlete után hátrálékban levő s folyó 1883. évi július 1-én lejárt haszonbérösszeget három év alatt törleszthessék le, helyt nem adott, főleg azon okból, mert haszonbérlet az általuk haszonbérlet birtokon, a főiskola által teljesített építkezések alkalmával, a mesteremberek számláit sem fizették ki, holott pedig erre szerződés szerint kötelezve voltak; mert az igazgató-tanács a haszonbérlet tartozására nézve a fedezet iránt biztos tudomással nem bír; hanem oda utasította a gazdasági választmányt, hogy a tett építkezések értékét becsű alapján állapítsa meg, s minden lehető kövessen el, hogy a főiskola követelése biztosítottassék.

Az igazgató-tanács ezen intézkedése helyeslőleg vétetik tudomásul.

41. Olvastatott Radácsi György, sárospataki akadémiai és Molnár Lajos, gimnáziumi igazgatók jelentése a főiskola állapotáról, a beállott új iskolai év kezdetén. Ezen jelentés szerint az akadémiába beíratott összesen 52 új növendék. Ezek közül 33 a theologiai, 19 a jogi szakra. A beíratottak száma 7-tel több, mint a múlt iskolai év első felében volt. Az összes theologusok létszáma 113; tehát 4-el több, mint a múlt évben. Az akadémiában az összes létszám 161; tehát 8-al több, mint a múlt iskolai év első felében. A gimnáziumban a beíratottak száma 147. Az osztálytanárok által kiadott névsor szerint a gimnázium összes létszáma 516, vagyis az egész főiskolai tanulók létszáma 677. A tápintézetnek 265 tagja van; tehát épen annyi, mint a múlt iskolai évben.

Mindezen adatok örvendetes tudomásul vétetnek.

42. Olvastatott Ivánka Sámuel, sárospataki főiskolai zene- és énektanárnak folyamodványa, melyben kéri az egyházkerületet, hogy legközelebb kiadott „Óramutató“ című, énekügyi dolgozatának terjesztése végett hasson közre oly módon, hogy erkölcsileg kényszerítse vagy a tanító-testületet arra, hogy az első sorban részükre készített művet egyenkint megszerezzék, vagy pedig az egyházakat, hogy azt tanítóik részére, mint nélkülözhetlen iskolai könyvet megvegyék.

Egyházkerületünk bármennyire szíven viseli is az énekügy előbbrevitelét s bármennyire tudja is méltányolni az ezen a téren működő egyének buzgólkodását: ilyenmő kényszerhez mégsem folyamodhatik. Elismervén azonban Ivánka Sámuel „Óramutató“ című művének jóra valósságait, azt készséggel ajánlja a tanítók figyelmébe és pártfogásába; valamint e helyen is felhívja, különösen a jobb módu egyházakat, hogy a könyvet szerezzék meg az egyház vagy az iskolai könyvtár számára, annival is inkább, mert abból több hasznos ismeretet merithetnek az énekügy és az azzal összefüggő kérdések megismerésére és helyes irányban való vezetésére vonatkozólag.

43. Olvastatott Vécsey József, főiskolai igazgató-tanácsosnak, mint a főiskola képviselőjének, dr. Ferenczy József, volt kassai lelkész végrendeleti hagyománya tárgyában beadott jelentése, melyből kitűnik, hogy a nevezett örökhatyó hagyatéka fölött a hagyatéki tárgyalás megtartatott; azonban azon márvány- és rézszobor-gyűjteményt, melyet a végrendelkező oly feltétellel hagyott a magyar nemzeti muzeumnak, esetleg az erdélyi muzeumnak, hogy azért a sárospataki főiskolának 5000 frtot, a budapesti ev. ref. hittani intézetnek szintén ugyanannyit fizessen: sem egyik, sem másik végrendeleti örökös el nem fogadta; de különben is ezen szobrok egyrészt a leltárban csak 940 forintra becsültettek; másrészt azok fölött dr. Ferenczy József, a néhai Ferenczy István hagyatéka fölött kötött osztályos egyezség értelmében nem is rendelkezhetett, amennyiben ezen osztályegyezség szerint, a néhai Ferenczy Istvántól maradt hagyatékon, Ferenczy József és testvére, ugy egyeztek meg, hogy az egyik testvér magszakadása esetében az összes hagyatéki vagyon az életben maradt testvér kizárólagos tulajdonát fogja képezni: ezen Ferenczy Istvánról maradt szobrok tehát a Ferenczy József testvére szallanak, aki tulajdoni jogát a tárgyalás alkalmával érvényesítette is. Ennélfogva nem lehet a főiskolának kilátása arra, hogy a hagyományt érvényesíthesse.

Egyházkerületünk tudomásul veszi a Vécsey József igazgató-tanácsos jelentését és ennek alapján kijelenti, hogy a néhai Ferenczy József végrendeletében a főiskolára tett hagyományhoz igényt nem tart.

44. A tornai egyházmegye, folyó évi szeptember hó 12—13-ik napjain, Jabloncán tartott közgyűlésének 44-ik szám alatt kelt határozatában jelenti, hogy az egyházmegyei tiszti kart újra választja s az esperesi hivatal felkérte, hogy erészben tegye meg a szükséges intézkedéseket.

Jelentése tudomásul vétetik.

45. Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűlésének 37-ik számú felterjesztésében tudatja, hogy Dernő s Kovács-Vágás, gömörmegei községek reform. vallású hívei, mint fiókegyházak, a barkai anyaegyházhoz osztattak be.

Egyházkerületünk a tornai egyházmegye ez intézkedését tudomásul vevén, azt megerősíti.

46. Ugyanazon egyházmegye, folyó évi nyári közgyűlésünk 36-ik számú jegyzőkönyvi határozatában oda utasítván, hogy a b.-vendégii egyháztól 1869. évről hátrálékul kitüntetett 1 frt. 65 krajcár tűzkárbiztosítási díjat hajtson be: az egyházmegye, említett gyűlésének 36. szám alatt hozott jegyzőkönyvi pontjában tudatja, hogy, minthogy a b.-vendégii lelkész oda nyilatkozott, hogy eme tűzkárbiztosítási hátrálék általuk már régebben kiegyenlített, az egyházmegye utasította a b.-vendégii lelkészt, hogy a kifizetést igazoló okmányt küldje el az egyházkerületi pénztárnoki hivatalhoz.

Helyeslőleg tudomásul vétetik.

47. Ugyanazon egyházmegye közgyűlésében, 8. szám alatt felvett jegyzőkönyve szerint, a jabloncai egyház azon panaszára, hogy az égerszögi egyház előjárói az egyházmegyei gyűlés után saját

tanítójukat elbocsátván s a jabloncai tanítót vivén el tanítóul, a jabloncai egyháznak egyrészt új tanító hozatala által 15 forint költséget okoztak, másrészt a rendes iskoláztatást is megzavarták: az égerszögi egyházat és Fehérvári Miklós, volt jabloncai, jelenleg égerszögi tanítót — eljárásuk roszalása mellett — ezen 15 frt. megfizetésében egyetemlegesen elmarasztalta.

Ezen határozat ellen az égerszögi egyház felebbezéssel élvén, felebbezvényében előterjeszti, hogy midőn a marasztaló határozat hozatott, sem a nevezett egyház, sem a tanító ki nem hallgattatott; továbbá, hogy ők jóhiszeműen jártak el, amennyiben a tavaszi egyházmegyei gyűlés megtartása után, a szögligeti egyház előjárói, volt tanítójukat, Kelemen Lajost meghíván és elszállítván, ők is tanítóról voltak kénytelenek gondoskodni. Ők tehát a presbyterium két tagját oly utasítással küldék az esperesi hivatalhoz, hogy a tanítói chartát erősítsék meg. A chartát az esperesi hivatal megerősítette, a hivatási engedélyt megadta, sőt egyenesen a jabloncai tanítót ajánlotta meghívás végett. Kérik tehát, hogy a rájuk vetett fizetés alól vagy mentessenek fel, vagy abban a szögligeti egyház marasztaltassék el, mint amely egyház az ő tanítójukat szintén az egyházmegyei gyűlés után hívta meg és szállította el.

Egyházkerületünk a tornai egyházmegye neheztelt határozatát feloldja, s oda utasítja a felterjesztő egyházmegyét, hogy úgy az égerszögi, mint a szögligeti egyházak meghallgatásával hozzon újabb határozatot.

48. A gömöri egyházmegye, folyó évi szeptember 4-ikén, Berzétén tartott közgyűlésének 8. szám alatt hozott határozatában tudatja, hogy az egyházmegyei bíróság teendőit, az eddig fennállott gyakorlat értelmében, az egyházmegyei egyházi és világi tanácsbírói karra ruházta.

Tudomásul szolgál.

49. Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűlés 38. szám alatti jegyzőkönyvi pontjában, intézkedés végett azon vallásügyi sérelmet terjeszti elő, melyszerint Perjéssy Endre, putnoki plebános, szentkirályi leányegyházban lakó Nazareczky Pál, római kahalikus férfi és Czakó Borbála, helv. hitv. nő, törvényes házasságból született leánygyermekét, megkereszteltette és beanyakönyvezte.

Püspöki hivatalunk megbízott, hogy e vallássérelmi ügyet, együttes intézkedés végett, a konvent elé terjeszse.

50. Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűlésének 9. számú jegyzőkönyvi felterjesztésében tudatja, hogy a lelkészjelölő-bizottságot megalakította s abba, rendes tagokul: Szentpétery Sámuel, Bornemisza István és Tornallyay Zoltán; póttagokul pedig Balogh Béla. Csider Károly és Sárközy Gyula tanácsbírákat választotta meg.

Tudomásul vétetik.

51. Az abauji egyházmegye, folyó évi augusztus hó 28—29. napjain, Göncön tartott közgyűlése 10-ik szám alatt hozott határozatának felterjesztésével tudatja, hogy a korláti egyháznak kérelmére megengedte azt, hogy oda, kisegítő tanítóul Szombathy István helyeztessék át.

Az egyházmegye intézkedése tudomásul vétetik.

52. Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűlésének 9. számú jegyzőkönyvi felterjesztésében tudatja, hogy megengedte azt, hogy Beregszászy István, alpári tanító, az aszalói egyházba helyeztessék át.

Helyeslőleg tudomásul vétetik.

53. Az alsóborsodi egyházmegye, folyó évi szeptember hó 6. napján, Miskolcon tartott közgyűlésének 32-ik számú jegyzőkönyvi pontjában pártolólág terjeszti fel a mező-csáti egyház azon kérelmét, melyszerint nagyobb fitanítója, Perpéthy Ferenc, még egy évig tanítói hivatalában maradjon.

Mivel Perpéthy Ferenc, tanító, félévi hivataloskodásának ideje alatt, közmeg-

elégedéssel szolgált a mező-csáti egyházban: egyházkerületünk megengedi, hogy ottani tanítóskodásának ideje még egy évre meghosszabbíttassék.

54. Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűlésének 44. számú jegyzőkönyvi pontjában, jóváhagyás végett, a cserép-falusi egyház azon intézkedését terjeszti fel, melyszerint a nevezett egyház rozzant és beszakadozott pincéjét eladta s a bejött árt mindaddig takarékpénztárilag fogja kezelni, míg az összeg oly magasra növekszik, hogy abból a lelkész használatára egy új pincét lehet építtetni.

Egyházkerületünk a szóban levő eladásba belenyugszik; elvárja azonban, hogy az eladási ár, biztos helyen gyümölcsöztetvén, annak idejében a kitűzött célra fog mulhatatlanul fordíttatni.

55. Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűlésének 31. számú jegyzőkönyvi pontjában, jóváhagyás végett tudatja, hogy a nagymihályi egyház, a templom és iskola szomszédságában, egy 430 □ ölnyi puszta telket vett meg 150 frtéért, részint a parochialis fundus emelése, részint pedig faiskola rendezése céljából.

A nagymihályi egyház vásárlása helyeslőleg tudomásul vétetik.

56. Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűlésének 41. számú jegyzőkönyvi kivonatában, felhivatni kéri a sárospataki irodalmi kört, hogy az a már megállapított népiskolai tantervhez egy megfelelő leckerendet is készítsen.

Egyházkerületünk, a tanítás egyöntetűbb és helyesebb irányú vezetésére nézve, maga részéről is nélkülözhetlennek tartván egy ily leckerend megállapítását: ezennel felhívja az irodalmi kört, hogy annak előállításáról minélelőbb gondoskodjék.

57. Ugyanazon egyházmegye, azon gyűlésében, 29. szám alatt hozott határozatával, ajánlólag terjeszti fel a miskolci ref. egyház azon kérését, hogy heő-szalontai 111. számú telekjegyzőkönyvben foglalt ingatlan birtokát, azon okból, mivel az 6500 frttal van terhelve s nem jövedelmez annyit, mint mennyit a jelzett teher kamatai felemésztenek, 11,280 frt. vételárért Kőrösi Dániel heő-papii lakosnak, valamint az egyik lelkészi lakhoz tartozó, hasznavehetetlen 62.48 □ öl belhelyet 330 frtéért Brucker Péter miskolci lakosnak eladhassa.

Egyházkerületünk mindkét eladást engedélyezi és utasítja a miskolci egyházat, hogy a kiállítandó adás-vételi szerződéseket annak idején, megerősítő záradékkal leendő ellátás végett, püspökünknek mutassa be.

58. A felsőborsodi egyházmegye, megőrzés végett, bemutatja, az egyházmegye kebelében alakult tanítói egyletnek, már az illető minisztérium által is megerősített alapszabályait.

Midőn a felsőborsodi egyházmegye tanítói egyletének megerősített alapszabálya levéltárunkba tétetni határoztatik, ennek alkalmából egyszersmind felhívja egyházkerületünk az egyházmegyéket, hogy ahol még ily tanító-egyletek nem volnának, mindent kövessenek el, hogy azok megalakuljanak s elkészített alapszabályaikat, megerősítés végett, mutassák be 3 példányban a közoktatásügyi minisztériumnál.

59. Ugyanazon egyházmegyéből, a disznós-horvátii egyház, több egyháztag által aláírt és benyújtott folyamodványában, megsemmisíteni kéri a felsőborsodi egyházmegyének, folyó évi szeptember 4-én tartott közgyűlésének 27. szám alatt hozott azon határozatát, melyszerint a disznós-horvátii elaggott tanító mellé segédtanítót rendelt, oly kikötéssel, hogy annak élelmezéséről az egyház maga tartozik gondoskodni, lakhelyadásra és segédtanítói fizetésre pedig a tanító köteleztetik.

Mínt hogy a felsőborsodi egyházmegye, úgy az elaggott és súlyos anyagi körülmények közt levő tanító, mint a sok építkezés miatt kimerült egyház irányában a

legnagyobb méltányossággal és kölcsönös engedékenységgel járt el ez ügyben: annak határozata, indokainál fogva, helybenhagyatik és megerősítettik. Nincs azonban egyházkerületünknek ellenére az, hogy a disznós-horvátii egyház, ha azt magára nézve talán célszerűbbnek vagy előnyösebbnek látná, a segédtanító élelmezését, megfelelő méltányos pénzfizetéssel megválthassa, természetesen az egyházmegye beleegyezése mellett.

60. Ugyanazon egyházmegye, 45. számú jegyzőkönyvi pontjában, ajánlólag terjeszti fel a szalonnai egyház azon kérelmét, melyszerint azon egyház, egy kapás, semmi hasznot sem hajtó parlag szőlőjét 25 frtéért eladhassa.

A szalonnai egyháznak eladási kérelme megadatik.

61. Olvastatott ugyanazon egyházmegyéből a sajó-kazinci egyház tagjainak felebbezési folyamodványa, a felsőborsodi egyházmegye ugyanazon közgyűlése 12. számú jegyzőkönyvi azon határozata ellen, melyszerint a sajó-kazinci tanítói állomáson, Nagy Barna, időközben meghívott tanító ellenében, még további két évre, a már egy évig tanítói minőségben ott szolgált Katona Gézát erősítette meg azon oknál fogva, mert azáltal, hogy a szabályszerűen kiállított tanítói díjlevél Katona Gézának minden megjegyzés nélkül adatott át annak idejében s ő azt átvette, a meghívás ténye megtörtént s Katona Géza a sajó-kazinci egyháznak, három évre megválasztott tanítója lett, s mert különben is az egyház azon kifogása, hogy Katona Géza képességgel és szorgalommal nem bír, mivel sincs igazolva s ezen indokból ellene panasz nem is emeltetett, sőt, ellenkezőleg, képességéről jeles osztályzattal kiállított oklevele és az iskolai szék jó bizonyítványa tesznek tanúságot.

Egyházkerületünk, a felsőborsodi egyházmegyének ez ügyben hozott határozatát, indokainál fogva, helybenhagyja és megerősíti s a sajó-kazinci egyházat, indokolatlan és jogtalan kérésével elutasítja.

62. Ugyanazon egyházmegyéből a varbóci leányegyház kérelme, könyöradomány-gyűjtési engedély kieszközlése végett, ajánlólag terjesztetik fel a tornai egyházmegye által.

Püspökünk felkéretik, hogy amennyiben lehetséges, a folyamodó leányegyház részére a szükséges engedélyt kieszközölni sziveskedjék.

63. Az alsózempléni egyházmegye, folyó évi augusztus hó 29—30. napjain, Sárospatakon tartott közgyűlésének 35. számú jegyzőkönyvi pontjában, pártolólag terjeszti fel Bagdi István, t.-kenézi helyettes lelkész-tanítónak azon kérelmét, melyszerint a szükösi tárba fizetendő 43 frt. 50 kr. nála, kamatfizetés kötelezettsége mellett, továbbra is meghagyassék.

Egyházkerületünk megengedi, hogy Bagdi István, helyettes lelkész-tanítónál, a szükösi pénztárt illető összeg még meghagyassék; úgy azonban, hogy arról kötelezvényt állítson ki s haladék nélkül szolgáltatassa be.

64. Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűlésének 2. számú jegyzőkönyvi pontjában tudatja, hogy egyházmegyei tisztii kara, tíz évre újra megalakult.

Tudomásúl vétetik.

65. Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűlésének 14. számú jegyzőkönyvi felterjesztésében jelenti, hogy a lelkészjelölő-bizottságot kebelében megalakította; és pedig rendes tagokul megválasztattak, egyházi részről: Terhes Barna; világi részről: Dr. Lengyel Endre és Pilissy Ferdinánd; póttagokul pedig, egyházi részről: Bodolay József; világi részről: Kóczán Miklós és Szinyei Gerzson.

Tudomásúl szolgál.

66. Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűlésének 29. számú jegyzőkönyvi felterjesztésében tudatja, hogy az egyházmegyei bíróságot megalakította.

Tudomásul vétetik.

67. Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűlésének 48. számú jegyzőkönyvi pontjában, a segélyt kérők névsorát s azok igazolványait terjeszti fel.

A segélyösszeg kiosztásánál az illetők figyelembevétel végett ajánlatnak.

68. Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűlésének 47. számú jegyzőkönyvi pontjában, pártolólág terjeszti fel Pataki Sándor, elaggott, szegény sorsu tanítónak kérelmét, melyben bármely tárból leendő segélyeztetéseért esedezik.

Folyamodványa a segélyosztó-bizottsághoz tétetik át.

69. Ugyanazon egyházmegye, részletesen megvizsgáltatván a b.-olaszii egyház anyagi helyzetét, pártolólág terjeszti fel annak segélykérő folyamodványát.

A kérelmező egyház folyamodványa a segélyosztásnál figyelembevétel végett ajánlatik.

70. Ugyanazon, valamint a f.-borsodi ref. egyházmegye is felterjesztik folyó évi tavaszi közgyűlésük jegyzőkönyveit, nemkülönb a sárospataki főiskola, a miskolci és rimaszombati gimnáziumok beteresztik évi értesítőiket.

Tudomásul vétetvén, levéltárunkba helyezetteti határozatnak.

71. Ugyancsak az alsózempléni egyházmegye, a makkos-hotyikai egyháznak közvetlenül egyházkerületünkhöz beadott, tavaszi közgyűlésünk 84. számú határozata értelmében, az egyházmegyéhez, az előiratokkal leendő felszerelés végett áttett felebbezése folytán, felterjeszti folyó évi március 28—29. napjain Sárospatakon tartott közgyűlésében 11. szám alatt hozott határozatát, az összes előző ügyiratokkal. Mely ügyiratok átvizsgáltatván, azokból kitünik, hogy a m.-hotykai egyháznak egyházkerületünk által már az 1871. év nyári közgyűlés 13. számú határozatával megengedetett, hogy a lelkészi hivatal egy évig helyettes lelkészszel töltsék be, akinek a lelkészi jövedelemből 300 frt. fizetendő; a jövedelem többi része az egyház megrongált temploma kijavítására lévén fordítandó. Az 1872. évi tavaszi közgyűlés 44. számú határozata értelmében, ezen határidő újabb egy évvel megtoldatott, majd az 1873. évi őszi közgyűlés 104. számú határozata szerint ujlag megengedetett a hotykai egyháznak, hogy lelkészi állomását még 10 évig segédlelkészszel tölthesse be; azonban azon kijelentéssel, hogy a papi fizetésnek az egyház javára engedélyezett részét, mindenkor, az egyházmegyének bemutatandó számadás mellett, az egyház épületeinek teljes helyrehozására fordítsa.

Ezen 10 év a folyó évben lejárván, a m.-hotykai egyház ujlag az iránt folyamodott az egyház ügyében, hogy ezen állapot még ujjabb 6 évre meghosszabbittassék; egyszersmind az egyház főgondnoka, Meczner Gyula, az esperesi hivatalhoz intézett beadványában, a lelkész-tanítói fizetés javítására, az esetre, ha az egyház ezen kérelme teljesítettik, 500 frtos alapítványt tesz.

Az egyházmegye azután az ügy megvizsgálását küldöttségre bizván, miután a küldöttség jelentéséből arról győződött meg, hogy az egész évi jövedelme alig tehető többre 400 frtnál, s ebből is a lelkész-tanítói állás különböző címeken felszámított összes jövedelme 384 frt. 64 krra rúg; továbbá, hogy az egyház nagyon elnéptelenedett, s emiatt nemcsak hogy a lelkészi jövedelmet szaporítani nem képes, hanem a teljesen elhanyagolt épületeket sem képes kellő rendbe hozni, s ezen viszonyokon javítani a Meczner Gyula adománya sem elegendő: folyó évi márciusi 28., 29-én, Sárospatakon tartott közgyűlésében, 11. szám alatt hozott határozatában, a m.-hotykai

egyháznak, az egyházkerületi szabály értelmében valamely közeleső anyaegyházhoz leendő affiliálását elrendelte és az esperesi hivatalt feljogosította, a jelenlegi helyettes lelkész-tanító minőségben alkalmazott segédlelkész elrendelése mellett, a leányegyházi minősítésből kifolyó további intézkedések megtételére, s egyszersmind utasította a hotykai egyház főgondnokát és presbyteriumát, hogy a kellőleg nem biztosított kötvényeken levő tőkepénzeket az adósóktól beszedvén, azokat kamatjaikkal együtt közpénztárba helyezze; végre a m.-hotykai ugynevezett papi alapítvány ügye megvizsgálása és rendezése tárgyában is működött küldöttséget ujlag utasította, hogy ezen alapítvány biztosítására, illetőleg behajtására szükségesnek mutatkozó további intézkedéseket tegye meg.

Ezen határozat ellen a m.-hotykai egyház, beadott felebbezésében előterjeszti, hogy a felebbező egyház elment a keresztyéni buzgóságnak s áldozatkészségnek legszélső határáig; a legnagyobb erőfeszítéssel igyekezett a papi fizetés biztosítására s alapok előteremtésére, ily célból alakított az ugynevezett Meczner-Szakácsi-féle lelkészi alapítvány is, melynek azonban legnagyobb része, az azt kezelő Kun Dánielnél elveszett; elveszett pedig részben azért, mert a felügyelésre hivatott egyházmegye nem teljesíté az egyház által még 1873-ban előterjesztett azon kérelmet, hogy ezen tőkepénz az egyház presbyteriuma kezelésére bízassék. Előadja továbbá, hogy az egyház nemcsak megújította templomát, s arra a hívek áldozatkészségéből 500 forintot fordított, hanem minden lehető elkövetett, hogy a lelkészi hivatal fizetése szaporittassék s így az egyház anyaegyházul megmaradhasson. Kéri tehát, hogy az egyház még 6 évig helyettes lelkész-tanítóval látassék el, kinek részére lakáson, fajtáson és stólajövedelmeken kívül 300 forint készpénzt biztosít, egyéb jövedelmeket a papi alaphoz kívánván csatolni.

Míg ezek ekként történtek, a fennebb idézett egyházmegyei határozat alapján, az alsózempléni esperesi hivatal a m.-hotykai egyház gondnokát és presbyteriumát hivatalos levélben értesíté arról, miszerint a lelkész és tanító nélkül levő egyházba ideiglenesen tanítót küld. Mely hivatalos levél azonban felbontva és a postahivatal által ujlag lepecsételve, a sárospataki postamester által rávezetett azon hátírral érkezett vissza az esperesi hivatalhoz, hogy „Meczner Gyula, országos képviselő úr $\frac{9}{5}$. 883. személyesen átvette és $\frac{11}{5}$. 883. a levélgyűjtő szekrényben felbontva találtatott;“ a Hotykára menő tanító pedig onnan visszaküldetett.

Az esperesnek ezen az egyházmegyei gyűlésen előterjesztett jelentése folytán, az alsózempléni egyházmegye folyó évi augusztus 29—30. napjain, Sárospatakon tartott közgyűlésében, 18-ik szám alatt hozott határozatával, Meczner Gyula főgondnokot, ezen az esperesi hivatal tekintélye ellen elkövetett tiszteletlenségért megróvja.

Mely ezen határozatot nevezett főgondnok felebbezvén, felebbevényében előterjeszti, hogy ő ezen ügyben ki nem hallgattatott és így az egyházmegye felette kihallgatás nélkül ítelt; továbbá, hogy ezen ügyben ítélni — a vád fegyelmi vétséget foglalván magában — nem az egyházmegyei közgyűlés, hanem a törvényszék van hivatva; végre a dolog érdemét illetőleg, tagadja a vád alapos voltát, ami azért nem lehetséges, mert ő azon időben, mint országos képviselő, Budapesten volt. Kéri a határozat megváltoztatását.

Bár elismeri egyházkerületünk azt, hogy az alsózempléni egyházmegye akkor, midőn a lelkészi díjminimumot kimutatni nem tudó makkos-hotykai egyház affiliálását elrendelte, fennálló egyházkerületi szabályaink értelmében járt el: mindazáltal az alsózempléni egyházmegyének az affiliálásra vonatkozó, 1883. évi március 28—29. napjain tartott közgyűlésében kelt 11. számú határozatát megváltoztatja és a makkos-hotykai egyháznak megengedi, hogy a lelkész-tanítói hivatal újabb 6 évre helyettes lelkészszel töltsék be, oly föltétellel azonban, hogy a megajánlott 300 frt. fizetés s egyéb már fennebb jelzett fizetési járulékok pontosan kifizettessenek; a papi jöve-

delem többi része pedig a lelkészi alap gyarapítására fordítottassék és ezenfelül a paplak és iskola s általában minden egyházi épületek, a hívek által kellő rendbe hozassanak.

Egyházkerületünk ezen határozata abban találja indokát, hogy most, amidőn az időközben megalkotott egyházi törvény alapján az országos közalap életbeléptetése közel kilátásban van, amely közalapnak egyik főcélja épen a magokat fentartani nem képes egyházak segélyezése: nem látja időszerűnek egyházkerületünk az anya-egyházak kevesbitését s azoknak leányegyházakká változtatását.

Ami már most a felterjesztő egyházmegyének folyó évi augusztus 29—30. napjain Sárospatakon, 18. szám alatt hozott, Meczner Gyula főgondnokra vonatkozó s általa felebbezett határozatát illeti: ezen határozatnak Meczner Gyulára vonatkozó részét egyházkerületünk megsemmisíti.

Mert abban Meczner Gyula főgondnok ellen az egyházi törvény II. r. 257. §. d) pontjába ütköző fegyelmi vétség panaszoltatván, afelett itélni nem az egyházmegyei közgyűlés, hanem az egyházmegyei törvényszék az illetékes.

Mert továbbá ezen határozat a panaszlott Meczner Gyula kihallgatása és az egyházi törvény II. részében előirt szabályok megtartása nélkül hozatott.

- 72.** Ezen ügy tárgyalásánál személyesen jelen volt Meczner Gyula, m.-hotykai főgondnok, a fennebbi határozat meghozatala után a közgyűlésen kijelentette, hogy feltételesen tett 500 frtos alapítványát véglegesen megajánlja.

Meczner Gyula, főgondnok ezen nemes ajánlata köszönettel fogadtatván, erről az alsózempléni egyházmegye azzal értesítettik, hogy az alapítvány-level kiállítására vonatkozólag, a további szükséges intézkedéseket tegye meg.

- 73.** A felsőzempléni egyházmegye Deregyőben, 1883. augusztus hó 28-án tartott közgyűlésében kelt határozatával, a kazsui egyház tulajdonát képező Vida Poxline adományából bírt zsellérház és telek eladását véleményezi, oly feltétel alatt, hogy a befolyandó vételárból először az egyházmegyei pénztár 210 frtos követelése elégíttessék ki.

Ezen belsőség eladása, az egyházmegye határozata alapján engedélyeztetik, utasítatván a kazsui egyház, hogy az eladás eszközlése után, a megkötenő adásvételi szerződést terjeszse fel az egyházmegye útján, megvizsgálás és megerősítés végett, egyházkerületünkre.

- 74.** Ugyanazon egyházmegyéből, Iván János, hardicsai lakos, a püspöki hivatalhoz beadott, onnan elintézés, illetve, amennyiben az egyházmegye ez ügyben már határozott volna, felszerelés végett a felsőzempléni egyházmegyéhez áttett folyamodványában előadja, hogy ő azelőtt 5 évvel Hardicsára tevén át lakását, ott egy zsellérházat és egy féltelke utáni külsőséget vásárolt; ezen birtokai után azonban a lelkész és tanító részére járó fizetéssel kelleténél jobban megterheltetik, mert rá úgy zsellérsége, mint a féltelke után kivettett a papi és tanítói bér, holott neki a féltelkéhez háza nincs. Ennélfogva felebbezi a felsőzempléni egyházmegyének, 1880. évi február 17-én, Lasztócon kelt 36. számú ez ügyre vonatkozó s elvi jelentőségű határozatát s magát ezen teher alól felmenteni kéri.

A felsőzempléni egyházmegye, ezen hozzá püspökünk által visszatett kérvényt vizsgálat alá vevén, 1883. augusztus 28-án, Deregyőben tartott közgyűlésében, 19. szám alatt kelt határozatában, a neheztelt 1880. évi február 17-én Lasztócon tartott közgyűlésében 36. szám alatt kelt s az ügyiratokkal felterjesztett határozatát továbbra is érvényben kívánja tartani, azon megdönthetetlen elv alapján, hogy attól, akinek többje van, több követelhető, s kimondja, hogy mind-

azon egyházakban, amelyekben az egyház fentartásának terhe a birtokra van fektetve, az egyházi adó a birtok szaporodásával birtokaránylag szaporodik; ebből folyólag panaszló is, kinek zsellérsége is, kültelki birtoka is van, úgy egyik, mint másik után köteles adózni, nem jöhetvén tekintetbe panaszló azon indoka, hogy neki telki birtoka után lakháza nincs, azért, mivel a telektulajdonosok nem lakházaik, hanem földbirtokuk után vannak megadóztatva.

Az egyházi törvény V. r. 235. §-a a fizetési kötelezettségek kivetése ellen a fizető egyháztagnak által való folyamodást a kivetést eszközölő presbyterium határozata ellen csak az egyházmegyében engedvén meg: ennél fogva az egyházmegyék a kivetés kérdésében a további felelbbvitel kizárásával végérvényesen határozván, folyamodó kérelme visszautasítottatik.

- 75.** Olvastatott az ungi egyházmegyei minaji egyház főgondnokának közgyűlésünkhöz beadott folyamodványa, melyben előterjeszti, hogy a minaji egyház, helyzeténél fogva, a protestantismus fentartása tekintetében, missziószerű hivatással bírván: okvetetlenül fentartandó.

Evégből az ungi egyházmegyétől évenként 200 frt. állandó segélyt nyer. Most alkalom van arra, hogy a lelkészi hivatal részére egy 36 holdnyi földbirtok vásároltassék. Ennek megvásárlása céljából, az egyház részére 6% kamattal 3200 frt. kölcsönt kér, biztosítékul lekötve a megvásárlandó birtokot s az egyháznak eddig is tulajdonát képező 7 hold földet, valamint az ungi egyházmegye által fizetett évi 200 frt. segélyt, mely segélyből fogja a felveendő kölcsön kamatát fizetni, esetleg a törlesztéseket teljesíteni.

Nem lévén a kérvény kellőleg felszerelve, az a minaji egyház előjáróságának oly utasítással adatik vissza, hogy a kérvényben előadott körülményeket, nevezetesen, hogy ezen megvásárolni szándékolt 36 hold föld a vételárt megéri, annak megvásárlása az egyházra nézve előnyös s a 200 frt. segélyt az ungi egyházmegyétől állandóan nyeri, okmányilag igazolja, s kérvényét úgy felszerelve terjeszse be pénzügyi választmányunkhoz, feljogosítván nevezett pénzügyi választmányt, hogy ezen feltételek teljesítése esetére a kért kölcsönt kiutalványozhassa.

- 76.** Az ungvári adófelügyelő átteszi egyházkerületünkhöz a nagy-szelmenci ref. egyház tetemes adóhátralékának letörleszthetése tárgyában a dobó-ruszkai körjegyző által beadott kérvényt, illetőleg előterjesztést, megvizsgálás és az adóhátralék követelés mielőbbi kifizetésének eszközöltetése végett.

A dobó-ruszkai körjegyző ezen előterjesztése oly utasítással küldetik ki az ungi egyházmegyéhez, hogy a nagy-szelmenci egyházba küldöttséget küldvén, vizsgálja meg, hogy miokon szaporodott fel ezen egyház adóhátraléka oly magas összegre, minőt az előterjesztéshez csatolt kimutatások feltüntetnek, és saját hatáskörében intézkedjék afelől, hogy ezen adóhátralékok mielőbb kielégíttessenek.

- 77.** Olvastatott a rimaszombati egyesült prot. gimnázium igazgató-választmányának azon felterjesztése, melyben tudatja, hogy önerejéből az 1883. évi XXX. törvénycikkben foglalt kívánalmaknak megfelelni s az iskolát jelen szervezetében fentartani, annyival inkább pedig teljes 8 osztályú gimnáziummá emelni nem képes; ennél fogva a jelzett 1883. évi XXX. törvénycikk 47. §. alapján, az államkormánytól 7000 frt. segélyt kért.

Bemutatja ennek kapcsában, megvizsgálás és megerősítés végett, a vallás- és közoktatásügyi minisztérium kiküldöttjével kötött szerződési tervezetet.

Tudomással bírván egyházkerületünk arról, hogy az egytetemes konvent, legközelebb Kolozsváron tartott közgyűlésében azon határozatot hozta, miszerint felekezeti iskoláink részére netalán igénybe veendő államsegély mennyiségére s a segélyezés módozataira nézve, az összes magyarországi prot. iskolákat illetőleg együtt

kiván határozatot hozni s illetve felterjesztést tenni a vallás- és közoktatásügyi kormányhoz és ebből kifolyólag, míg egyrésről az adatok összegyűjtésével már megbízta az egyházkerületeket, másrésről oda utasíttatni rendelte a felekezeti iskolákat fentartó testületeket, hogy bevárván az egyetemes konvent ide vonatkozó intézkedéseit, külön-külön ne folyamodjanak segélyért; ezen konventi határozatnak eleget teendő, nem bocsátkozik egyházkerületünk ezen ügy érdemleges tárgyalásába és pedig annyival kevésbé, mivel az idézett konventi határozat értelmében, már a jelen közgyűlésben intézkedett is egyházkerületünk a kívánt adatok összegyűjtése iránt.

78. Márkus László, katonai lelkész, egyházkerületünkhöz intézett jelentésében tudatja, hogy a hadsereg újra szervezése következtében előállott átalakulások folytán nyugalomba lépett, s meleg szavakkal vevén búcsút egyházkerületünktől, kéri, hogy intézkedjék egyházkerületünk, miszerint az általa papi özvegy-árvatárunknál már előbb elhelyezett s az ő és özvegy papné nővére halála után ezen intézetünkre szálló 12 db. 1000 frtos államkötvény szelvényei, írásbeli felhívására a dékáni hivatal által kezéhez juttassanak.

Midőn Márkus László katonai lelkész nyugalomba lépését egyházkerületi közgyűlésünk tudomásul veszi, csak az érdemnek nyújt elismerést akkor, midőn jegyzőkönyvileg mond köszönetet a nevezett katonai lelkésznek eddigi hasznos működéseért; tartozik ezzel oly férfú iránt, ki egész küzdelmes életén keresztül, a megpróbáltatás nehéz napjaiban is híven és lelkiismeretesen megfelelt kötelességének, s aki honától távol, nemcsak egyházunk, hanem hazánk s magyar nemzetünk javára fordítá egész tevékenységét, s midőn erről jegyzőkönyvi kivonaton rendeli a nevezettet értesíteni, egyszersmind utasítja dékánunkat, hogy a papi özvegy-árvatárunkba letett államkötvények szelvényeit, Márkus László nyugalmazott katonai lelkész írásbeli felszólítására mindenkor készségesen juttassa a nevezett nyugalmazott lelkész kezeihez.

79. Tóth Lajos, sajó-hídvégi lelkész, egyrésről az egyházi törvények 231. szakaszának abbeli rendelkezésére hivatkozván, melyszerint „a lelkész, tanító és énekvezér az őt illető fizetést, egyháza tagjaitól közvetlenül nem szedheti;“ másrésről feltüntetvén azon nehézséget, melylyel a törvény ezen intézkedésének keresztülvitele találkozik s amely nehézség már, a hívek vonakodása miatt, az ő egyházában tényleg fel is merült: kéri az egyházkerületet, hogy intézkedjék e tárgyban mindenkét egyaránt kötelezőleg s hozzon olynemű határozatot, mely e tekintetben úgy az egyház hivatalnokait, mint magát az egyházat, illetőleg annak előjáróságát is, biztosan és kötelezőleg tájékoztassa teendőiben.

Minthogy ilynemű intézkedések megtétele az egyes egyházmegyék hatáskörébe tartozik, egyházkerületünk utasítja Tóth Lajos, sajó-hídvégi lelkészt, hogy ez ügyben az alsózempléni egyházmegyénél tegyen előterjesztést, amely bizonyára, minden körülményeket lehetőleg számbavéve, fog legjobb belátása szerint valamely irányadó elvet e tekintetben megállapítani.

80. Ennek alkalmából és ezen ügygyel némi összeköttetésben, felemlítettvén az, hogy az új egyházi törvényeknek több oly egyes pontjai és intézkedései vannak, melyekre nézve egyházkerületünk írott utasításokat, a dolog természeténél fogva nem adhatott:

Azért e helyen hívja fel a lelkészi kart, hogy minden ügyben s az új egyházi törvények keresztülvitelénél, a legnagyobb papi bölcseséggel, higgadt és megfontoló lelki csendességgel igyekezzenek eljárni; már csak azért is, mert az új intézmények sikere és áldása első sorban attól függ, hogy híveinket azoknak jóakarattalag megnyerjük. anyaszentegyházunkra kiható ereje felől felvilágosítsuk s így egy jobb jövő

elérkezését közös akarattal, közös jóindulattal és lelkesültséggel készítsük elő. Általában melyek az új törvényeknek azon pontjai, melyek különösebb figyelmet érdemelnek: azoknak kijelölésére és egygyé foglalására s a lelkészi kar különösebb figyelmébe való ajánlására, egyházkerületünk püspöki hivatalunkat kéri fel.

81. Zárnoky János, helynélküli lelkész, folyamodványában előadván szigorú és nyomasztó anyagi helyzetét, kéri, hogy az egyházkerületi özvegy-árvatár, vagy bármely más alaphól segélyezendők közé vétessék fel.

Kérelme a segélyosztásnál figyelembe ajánltatik.

82. Lévai Mór, az ungi egyházmegye könyvbizományosa, ajánlja a természetrajzi és értelemgyakorlatoknál a népiskolákban használható képes szemléltető ábrákat, melyek bizományában 4 forintért kaphatók.

Tudomásúl vétetik.

83. Több egyházmegye, jelesen az alsóborsodi egyházmegye, folyó évi szeptember 6-ikán tartott őszi gyűléséből a jegyzőkönyv 30-ik száma alatt

- a) az oszlári egyház javított lelkészi díjlevelének 3;
- b) a szederkényi egyház fi- és leánytanítói díjlevelének 3—3;
- c) az átányi egyház fitanítói díjlevelének 2 példányát.

84. A gömöri egyházmegye, folyó évi szeptember 4-ikén Berzétén tartott gyűléséből, a 31. és 39. számok alatt,

- a) a pelsűci egyház módosított papi díjlevelének 3;
- b) a gicci módosított papi díjlevelének 3 példányát.

85. Az abauji egyházmegye, folyó évi augusztus 28-ikán tartott gyűléséből, a korlát-árkai egyház tanítói díjlevelének 3 példányát.

86. Az ungi egyházmegye, még folyó évi tavaszi gyűlésünkbe csak egy példányban s hiányosan beadott, de ez alkalommal már szabatosan és ujjolag kiállított minaji papi díjlevelek 3 példányát, megerősítés végett fölterjesztvén:

Mindezen díjlevelek megerősítettnek, s a megerősítő határozat rávezetésével azoknak I-ső példányai az egyházkerületi levéltárba letétetni, II-sod példányai az illető egyházmegyék levéltára, III-mad példányai pedig az illető egyházak számára, használat végett megküldetni határozattak.

87. Az egyházmegyék által különféle segélyekre ajánlottak, jelesen: az alsóborsodi egyházmegye államsegélyre ajánlja a kisgyőri és harsányi egyházat, a mályii leányegyházat s annak tanítóját.

88. Az ungi egyházmegye államsegélyre ajánlja a pályini, eszenyi, szelmenci, veskói egyházakat; Ráski András vajkóci, Pazar József szelmenci, Kecskeméti Bénéjámín nyarádi lelkészeket; Lázár István vajáni és Vas György nyarádi tanítókat; a hollandi gyámtárból való segélyre: Pazar István iskei, Bacskay Sámuel csapi lelkészeket és Magyar András pallói nyugalmazott tanítót.

A szükölködők tárából való segélyre: id. Szakal István szeretvai lelkészt és Csomár József pinkóci tanítót; végre

a szegényebb lelkészek és tanítók részére gyűlt segélyre Soltész Tamás pályini lelkészt és Rickó Dániel pallói segédtanítót.

89. Ezekon kívül segélyt kérnek: Német János elaggott tanító, Szabó József kajatai tanító, Eperjesi

Albertné tanító özvegye, Komáromy János nyugalmazott lelkész, Budaházy Sámuel pető-szinyei lelkész és a garanyi építkező egyház.

Mindezen kérvények a segélyosztó küldöttséghez tételnek át.

90. Jelen közgyűlésünk beveződése előtt, azon szívélyes fogadtatás és vendégszeretet kellemes behatása alatt, melyben közgyűlésünket s annak minden egyes tagjait, úgy az ungi ref. egyházmegye és az ungvári ref. egyház, mint nemes Ungmegye és Ungvár városa lelkes népének minden osztályai, felekezeti különbség nélkül részeltették:

Egyházkerületünk egyhangulag adott kifejezést őszinte elismerésének, s hálás köszönetét fejezi ki azon pár napi lélekemelő élvezetért, amelyet egyrésztől a minden irányban feléje nyilvánuló szeretet és testvériesség, másrésztől az ez alkalommal itt leélt ünnepélyességek feltűnőbb mozzanataiban, a föllángoló vallásos és hazafiúi lelkesedés, mindekfölött pedig azon meglepő előzékenység nyújtottak számára, mely-nélfogva gyűlésünk tagjai részére, a nemes város lelkes polgárai saját családi hajlékaikat s tűzhelyeiket ajánlották föl szállásul; hol a leggyöngédebb figyelem kellemes hatása alatt mindenki, úgyszólván kedves otthonát találhatta föl. Mindezekhez járulván még a nemes megye hatósága s annak emelkedett lelkű kormányférfiainak egyházi ügyeink iránt tanusított azon mély érdeklődése, melytől indítatva, gyűlésünk helyiségeül, a megye tanácssteremét önként följánlani s ottani köztanácskozásainkat a megye értelmiségét nagy számban képviselő minden rendű férfiai végfogytig résztvevő figyelmükkel kísérni kegyeskedtek.

Miért is midőn a kedvesen átélt napok maradandóbb emlékére szíves elismerését és hálás köszönetét jelen jegyzőkönyvében is örömmel fejezi ki egyházkerületünk: egyszersmind azon hő kívánattal távozik el nemes Ungmegye s Ungvár városa díszes köreiből, hogy azon testvéries egyetértés és lelkesedés, mely itt egyházkerületi közgyűlésünk fogadtatásában oly fényesen nyilvánult, az égi gondviselés védelme alatt emelje e nemes megyét és derék székvárosát, itt a haza véghatárán, az általa már is maga elé tűzött nemes irányban, a vallás, haza és nemzetiség egyik legkimagaslóbb fénypontjává, s tegye beláthatlan hosszú időkig a haza dicsőségére, jólétben boldoggá és virágzóvá!!

91. Mindezen jegyzőkönyvi pontok
meghitelesítették.

Jegyzették: *Bálint József*, egyházkerületi egyházi főjegyző, az 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 19, 20, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 37—a), b), c), d), e), f), g), h), 83, 84, 85, 86, 90, 91.;

Mitrovics Gyula, egyházkerületi egyházi aljegyző, a 6, 16, 17, 18, 21, 41, 42, 44, 45, 46, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 58, 59, 60, 61, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 79, 80, 81, 82.;

Debreczeni Bertalan, világi főjegyző, a 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 22, 23, 24, 34, 35, 36, 38, 39, 40, 43, 47, 57, 62, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 87, 88, 89-ik pontokat.

A jegyzőkönyvben foglalt tárgyak rövid kimutatása.

1. A közgyűlést, az azt megelőzőtt templomi istenitisztelet után, elnök-püspök úr megnyitja.
2. Főgondnokunk gyűlésünkön meg nem jelenhetése elnökileg jelentetik.
3. A világi társelnökség helyettesítettik.
4. A képviselők megbízó-levelei igazoltatnak.
5. Komáromy László abauji egyházmegyei gondnok meg nem jelenhetését igazolja.
6. Elnök-püspök úr a legutóbbi konventről jelentést tesz s ennek folytán a középiskolák főtartására vonatkozólag indítvány tétetik.
7. Az egyházmegyék, a konvent fölhívása értelmében, a kebelőkben levő nyugdíjintézetek ügyében a kívánt adatokat beszolgáltatták.
8. Az egyházközségi életben a presbyteriumba a kellő számú tagok választhatására nézve, a tanároknak engedhető jogokat illetőleg, a megbízott küldöttség véleménye sürgettetik.
9. Az egyházi törvény III. részében szabályozott lelkészválasztási törvény életbeléptetése tárgyában, az egyházmegyék beadott véleményes javaslata csekély módosítással elfogadtatik.
10. A fennebbi szabályrendelet III. rész 5-ik pontjában körülírt minősítvényi könyv kinyomatni elrendeltetik.
11. A lelkészi jövedelmek kiszámítása az egyházmegyék által beadatván s az küldöttségileg megvizsgáltatván, e küldöttség jelentése alapján az egyházak osztályozása megállapított.
12. Szabályrendelet a segédlelkészek kibocsátásáról, segéd- és időközi lelkészek alkalmazásáról s temetési szertartásokról sat.
13. A főiskolai világi aligondnokságra Dókus József megválasztatott.
14. Egyházkerületi világi aljegyzővé Dr. Kovács Gábor választatott.
15. Az egyházkerületi papi és világi tanácsbírákra beadott szavazatok számbavétettek.
16. A főiskolai igazgató-tanács véleményes javaslata a supplicációk, egy úri konviktus föllállítása s a főiskolai könyvtár mellett tervezett olvasó-helyiség berendezése ügyében.
17. Ugyanazon igazgató-tanács fölterjeszti az irodalmi kör újabb és célszerűbb alapszabályait.
18. Ugyanazon igazgató-tanács előterjesztése a főiskolai ifjuság fegyelmi ügyeiben a kegyelmi jog alkalmazásának módjáról.
19. A felsőborsodi egyházmegye által fölterjesztett s Fóris Sándor Józsefre vonatkozó vallássérelmi ügy elintéztetett.
20. Ugyanazon egyházmegyéből, a velezdi templomi székper barátságos elintézése jelentetik.
21. Az abauji egyházmegyének a kovács-vágási egyházban a presbyterium alakításánál Bodnár István és társai által panaszlott visszaélések ügyében hozott határozata jóváhagyatott.
22. Ugyancsak az abauji egyházmegyéből a léh-berencsi egyház ügye felebbezésileg fölterjesztetik.
23. Felsőzemplénből a málcái egyház főgondnoka, bizonyos toronyépítési költségek kivetése ügyében, az egyházmegye előtt Bernáth Dániel irányában támasztott követelésére nézve, az egyházmegye határozata ellen felebbezést terjeszt föl.
24. Ugyanazon egyházmegyében, épen a málcái egyházban, bizonyos belviszályok miatt meg nem alakíthatott presbyteriumnak haladék nélküli megalakítására az egyházmegye, illetőleg az esperesi hivatal utasítottatik.
25. A magyar kir. vallás- és közoktatásügyi minisztérium intézvényei: egy, a középiskolai tanárok számára föllállítandó nyugdíjintézet.
26. Ugyanazon minisztérium a néptanítók illetményeinek behajtását szorgalmazó folyamodványok bélyegmentessége.
27. „ „ Kövér Gyula hevesmegyei kir. tanfelügyelővé lett kineveztetése.

28. Ugyanazon minisztérium a jog- és államtudományi karoknál eddig fennállott alap- és államvizgálatokra vonatkozó módosított szabályzat.
29. „ „ az 1883-ik évi államsegély kiutalványoztatása.
30. „ „ a családi értesítések után a bélyegilleték lerovásának módja.
31. „ „ az országos földhitelintézet által kibocsátott zálog-levelek, üzleti biztosítékul s bánatpénzül elfogadhatása.
32. Az igazságügyi minisztérium több rendbeli telekjegyzőkönyvek közzététele.
33. Ugyancsak a vallás- és közoktatási minisztérium intézvénye: az ő császári kir. apostoli Felsége által több egyházainkra tett kegyes adományozása ügyében.
34. A tiszántúli, a dunamelléki, erdélyi helvét hitvallású, valamint a dunántúli és erdélyi ágostai hitvallású egyházkerületek utóbbi gyűléseik jegyzőkönyveit; úgyszintén
35. Az alsó-szabolcsi hajdúkerületi ref. egyházmegye utóbbi jegyzőkönyveit megküldte.
36. A Baldácsy-alapítványt kezelő egyetemes bizottság folyó évi január havában tartott gyűlése jegyzőkönyve előterjesztetik.
37. Az egyházkerületi népiskolai tanügyi bizottság jegyzőkönyve s annak a), b), c), d), e), f), g), h) alpontjaira hozott határozatok.
38. Fráter Sándor, mint a főiskola györgytarlói birtoka bérlőjének folyamodványa s arra hozott határozat.
39. A főiskolai gazdasági választmány elnökének jelentése s annak 1., 2. alpontjaira hozott határozatok.
40. A főiskolai igazgató-tanács jegyzőkönyvi jelentése a főiskola bálványosi birtokát bérlő Bucusi Szabó Béla kérelmére hozott határozata iránt
41. Radácsi György akadémiai és Molnár Lajos gimnáziumi igazgatók jelentései a főiskola állapotáról a beállott új évben.
42. Ivánka Sámuel főiskolai zene- és énektanár „Óramutató“ című műve az iskolatanítóknak megszerzés végett ajánlatik.
43. Vécsey József főiskolai igazgató-tanácsos, a néhai dr. Ferenczy József végrendeleti hagyatéka tárgyában jelentést tesz.
44. A tornai egyházmegye tiszti karának célbavett ujonnan választását jelenti.
45. Ugyanazon egyházmegye tudatja Dernő és K.-Vágás gömörmegei községek ref. vallású híveinek, mint fiók egyházaknak a barkai anyaegyházhoz történt beosztatását.
46. Ugyanazon egyházmegye intézkedik a bódva-vendégii egyháznak a tűzkár-biztosítási 1 frt. 65 kr. dijhátraleka behajtása iránt.
47. Ugyanazon egyházmegye a jabloncai egyháznak az égerszögiek ellen a tanító elvitele miatt emelt panaszát fölterjeszti.
48. A gömöri egyházmegye jelenti, hogy az egyházmegyei bíróságot ezentúlra is az egyházmegyei papi és világi tanácsbírói karra ruházza.
49. Ugyanazon egyházmegye Perjésy Endre putnoki plebánost vallássérelmi tényeért bepanaszolja.
50. Ugyanazon egyházmegye a lelkészi kijelölő-bizottság megalakítását jelenti.
51. Az abauji egyházmegye jelenti Szombathy Istvánnak, a korláti egyházba kiegészítő tanítóul helyeztetését.
52. Ugyanazon egyházmegye tudatja, hogy Beregszászy István alpári tanítónak az aszalói egyházba helyeztetését megengedte.
53. Az alsóborsodi egyházmegye pártolólág terjeszti föl a m.-csáti egyház kérelmét, hogy Perpéth Ferenc nagyobb fitanítója még egy évig ott mint tanító maradjon.
54. Ugyanazon egyházmegye a cserépfalvi egyház eladott pincéje árának takarékpénztárliag kezelhetése iránti kérelmét jóváhagyás végett felterjeszti.
55. Ugyanazon egyházmegye a nagy-mihályi egyháznak a tudvalevő pincehely vételét megengedvén, ezen vétel itt is helybenhagyatik.

56. Ugyanazon egyházmegye fölhivatni kéri a sárospataki irodalmi kört, hogy a már megállapított népiskolai tantervhez egy megfelelő leckerendet is készítsen.
57. Ugyanazon egyházmegye, a miskolci egyház két rendbeli ingatlan birtokának eladhatása iránti kérelmét pártolólágg terjeszti föl.
58. A felsőborsodi egyházmegye bemutatja a kebelében alakult tanító-egylet alapszabályait.
59. Az ugyanazon egyházmegyebeli disznós-horvátii egyház kéri az oda való agg tanító mellé rendelt segédtanítónak az egyház általi élelmezését tárgyazó egyházmegyei határozatot megsemmisíttetni.
60. Ugyanazon egyházmegye, a szalonnai egyház parlag szőlője eladhatása iránti kérelmét pártolólágg terjeszti föl.
61. Ugyanazon egyházmegyének, a sajjó-kazinczi tanító, Katona Gézának oda tanítóúll lett beerősítése ügyében hozott határozata jóváhagyatik.
62. Ugyanazon egyházmegyében, a varbóci egyház könyöradomány gyűjthetése iránti kérelme megadatik.
63. Az alsózempléni egyházmegye által, Bagdy István takta-kenézi helyettes lelkész-tanítónak pártolólágg fölterjesztett kérelme a szükösi pénztárt illető díj elengedésére nézve meg nem adatik.
64. Ugyanazon egyházmegye jelenti tisztikarának 10 évre történt megalakítását.
65. Ugyanazon egyházmegye lelkészi kijelölő-bizottságának megalakítását jelenti.
66. Ugyanazon egyházmegye bíróságának megalakítását tudatja; valamint
67. A segélykérők névsorát s azok igazolványait is fölterjeszti.
68. Ugyanazon egyházmegye, Pataky Sándor, szegény sorsu tanítónak bármely tárból lehető segélyezése; valamint
69. Az olaszii egyháznak szintén segélyezés iránti kérelmét pártolólágg terjeszti föl.
70. Ugyanazon, valamint a felsőborsodi egyházmegye is, folyó évi tavaszi gyűlésének jegyzőkönyveit, úgyszintén a pataki főiskola s a miskolci és rimaszombati gimnáziumok is évi értesítőiket fölterjesztik.
71. Ugyancsak az alsózempléni egyházmegyéből, a m.-hotykai felebhezett ügy előterjesztetik.
72. Ugyanezzel összefüggésben, Meczner Gyulának a m.-hotykai egyházra tett alapítványozása bejelentetik.
73. A felsőzempléni egyházmegye, a kazsui egyház tulajdonát képező zsellérház és telek eladhatását véleményezi.
74. Ugyanazon egyházmegyéből Iván János hardicsai egyháztag, a reá állítólágg illetéktelenül rótt papi fizetésre nézve kérelmez.
75. Az ungi egyházmegyebeli minaji egyház, kellő biztosíték mellett 3200 frt. kölcsönt kér.
76. Az ungvári adófelügyelő átteszi egyházkerületünkhöz a nagy-szelmenci ref. egyház tetemes adóhátralékának letörlesztése tárgyában a dobó-ruszkai körjegyző által beadott kérvényt.
77. A rimaszombati egyesült prot. gimnázium igazgató-választmányának fölterjesztése, az államkormánytól kért 7000 frt. segély ügyében.
78. Márkus László tábori lelkész jelenti, eddigi tábori lelkészi hivatalából nyugalomba lépését.
79. Tóth Lajos, sajjó-hídvégi lelkész, a lelkészi, tanítói és énekvezéri díjaknak az egyházi törvényben megállapított beszede módjára tesz észrevételeket s kér intézkedést.
80. Az illetén díjbeszedésekre, valamint az új törvények életbeléptetése módozatára s az a körüli eljárásukra nézve általános utasítások adatnak.
81. Zárnoky János, hely nélküli lelkész, nyomasztó helyzetében valami gyámolítást kér.
82. Lévai Mór, az ungi egyházmegye könyvbizományosa, ajánlja a természetrajz és értelemgyakorlatoknál használható szemléltető ábrákat.
83. Az egyházmegyéből, jelesen: az alsóborsodiból;
84. a gömöriből;

85. az abaujiból;
86. az ungi ből, több rendbeli papi és tanítói díjlevelek megerősítés végett fölterjesztettek.
87. A különféle segélyekre ajánlott egyházak: az alsóborsodi;
88. az ungi egyházmegyékből;
89. általában több szükös egyesek.
90. Jelen gyűlésünk szíves fogadtatása és ellátásáért, 'az illetőknek elismerés és köszönet szavaztatik.
91. A jegyzőkönyv meghitelesítettik.

Betűrendes tárgymutató

arra, hogy mely határozatok mely testületeket, bizottságokat vagy egyeseket illetnek.

- Abauji egyházmegyét 22., 37—e.
 Alsóborsodi egyházmegyét 53., 54., 57.
 Alsózempléni egyházmegyét 63., 67., 68., 69., 71., 72.
 Bagdy István, takta-kenézi h. lelkészt 63.
 Baldácsy-alapítványt kezelő bizottságot 36.
 Béki Sámuel abauji egyházmegyei tanácsbirót 15.
 Bernáth Dániel málcai egyháztagot 23.
 Búza János főiskolai gimnáziumi tanárt 39—i.
 Csáti egyházat 53.
 Cserépfalusi egyházat 54.
 Csider Károly gömöri egyházmegyei tanácsbirót 6., 15.
 Disznós-horvátii (felsőborsodi) egyházat 59.
 Dókus Józsefet 13.
 Egyházmegyéket általában 6., 7., 9., 10., 12., 25., 26., 27., 28., 29., 30., 31., 32., 33., 37.—c, d, g, 58.
 Égerszögi és szögligeti (tornai) egyházakat 47.
 Egyházkerületi dékáni hivatalt 78.
 Felsőborsodi egyházmegyét 59., 60., 61., 62.
 Felsőzempléni egyházmegyét 23., 24., 37., 73, 74.
 Fejes István főiskolai világi algondnokot 6.
 Fráter Sándor főiskolai györgytarlói bérlőt 48.
 Főiskolai igazgató-tanácsot 16., 17., 18., 40., 76.
 Főiskolai gimnáziumi széket 18.
 Főiskolai gazdasági választmányt 38., 39—1., 2.
 Hegedűs László egyházkerületi tanácsbirót 6., 15.
 Irodalmi kört 17., 37—b, h, 56.
 Ivánka Sámuel főiskolai ének- és zenetanárt 42.
 Iván János hardicsai egyháztagot 74.
 Kazsui (felsőzempléni) egyházat 73.
 Kérészy Barna abauji egyházmegyei aljegyzőt 22.
 Kovács Gábor miskolci tanárt 44.
 Léh-berencsi egyházat (abauj) 22.
 Lelkészi kart általában 80.
 Lengyel Endre alsózempléni egyházmegyei tanácsbirót 22.
 Makkos-hotykai egyházat (alsózemplén) 71.
 Márkus László nyugalmazott katona-lelkészt 78.
 Meczner Gyula m.-hotykai egyházi főgondnokot 71., 72.
 Minaji (unги) egyházat 75.
 Miskolci egyházat 57.

- Mitrovics Gyula egyházkerületi aljegyzőt 6.
Mocsáry Lajos alsóborsodi egyházmegyei tanácsbirót 15.
Püspöki hivatal 6., 8., 10., 11., 12., 37—a, 49., 62.
Ragályi György felsőborsodi egyházmegyei gondnokot 6.
Reményi Vendel sárospataki lakost 39—i.
Rimaszombati prot. egyesült gimnáziumi igazgató-választmányt 77.
Sajó-kazinci (felsőborsod) egyházat 61.
Szalonnai (felsőborsod) egyházat
Segéiyosztó választmányt 37—e, 67., 68., 69., 81., 89.
Szentpétery Sámuel gömöri egyházmegyei tanácsbirót 6., 15.
Stépán Gábor málcái egyházi főgondnokot (felsőzemplén) 23.
Tanitói kart általában 42.
Terhes Barna alsózempléni egyházmegyei tanácsbirót 22.
Tornai egyházmegyét 45., 47.
Tóth Lajos sajó-hídvégi lelkészt 79.
Ungi egyházmegyét 75., 90.
Ungmegye főispáni és alispáni hivatalát 90.
Ungvár városát 90.
Ungvári egyházat 90.
Zárnoki János helynélküli lelkészt 81.
Vay Miklós bárót (ifjabb), alsózempléni egyházmegyei gondnokot 8.
Vay Béla bárót, alsóborsodi egyházmegyei gondnokot 6.

